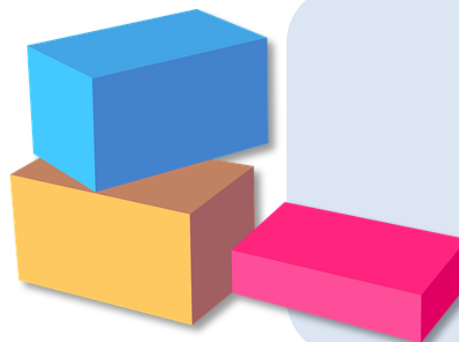

Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό

Τεύχος Β΄
Κριτήρια
Περιγραφικής
Αξιολόγησης

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Νέο αναμορφωμένο
πλαίσιο
ΑΘΗΝΑ 2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε το Επιστημονικό Προσωπικό του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για τη συμβολή του στη δημιουργία των Οδηγών Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση, στο πλαίσιο της Δράσης 1: «Επιμόρφωση για την Εισαγωγή της Περιγραφικής Αξιολόγησης στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση», που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και εθνικούς πόρους (ΕΣΠΑ 2014-2020) στο πλαίσιο της πράξης «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση των σχολικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν στη σύνθεση του εξωφύλλου και εντός του κειμένου δεν αποτελούν πνευματική ή άλλη ιδιοκτησία των μελών της ομάδας εκπόνησης του επιμορφωτικού υλικού ή του φορέα έκδοσης, αλλά προέρχονται από τα διαδικτυακά αποθετήρια ελεύθερου φωτογραφικού υλικού [wikimedia commons](#) και [rixaabaq](#) και ουδεμία παραβίαση πνευματικών ή άλλων δικαιωμάτων προκύπτει εν γνώσει των εκδοτών από την χρήση τους εδώ.

Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό

Τεύχος Β΄
Κριτήρια
Περιγραφικής
Αξιολόγησης

**Ομάδα Εκπόνησης
Επιμορφωτικού Υλικού**

Μαρία Νίκα, Σύμβουλος Α' ΙΕΠ (Υπεύθυνη Δράσης)
Ελευθέριος Βεκρής, Σύμβουλος Α' ΙΕΠ
Νικολέττα Γκλιάου-Χριστοδούλου, Σύμβουλος Α' ΥΠΠΕΘ
Αθηνά Δάντη, Ειδική Σύμβουλος ΙΕΠ
Στυλιανός Ιωάννου, Εκπ/κός ΠΕ03
Αναστασία Κότσιρα, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ
Ασπασία Οικονόμου, Σύμβουλος Α' ΙΕΠ
Ευαγγελία Παπαδημητρίου, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ
Γεωργία Παπασταυρινίδου, Εκπ/κός ΠΕ70
Ευστρατία Σοφού, Λέκτορας ΠΤΝ/Παν/μιο Ιωαννίνων
Αθανάσιος Στράντζαλος, Σύμβουλος Β' ΙΕΠ
Βασίλειος Τσάφος, Αν. Καθηγητής ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ
Θεοδώρα Τσιαγκάνη, Εκπ/κός ΠΕ70

**Ηλεκτρονική Επεξεργασία
Σελιδοποίηση - Εξώφυλλο**

Δήμητρα Κομνηνού, ΙΕΠ

**Πράξη: «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση
των σχολικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος»**
**Δράση: «Επιμόρφωση για την Εισαγωγή της Περιγραφικής Αξιολόγησης
στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση»**
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γεράσιμος Κουζέλης

Πρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Επιστημονικός Υπεύθυνος Πράξης

Νικόλαος Γραμμένος

Σύμβουλος Β' Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επενδύουμε στον άνθρωπο
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και εθνικούς πόρους (ΕΣΠΑ 2014-2020) στο πλαίσιο της πράξης «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση των σχολικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Γραφείο Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων

Copyright © 2017 Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπ.Π.Ε.Θ., Αθήνα

ISBN (SET): 978-618-5324-03-2

ISBN: 978-618-5324-01-8

Πίνακας Περιεχομένων

1. Γενικά Κριτήρια Αξιολόγησης των Μαθητών και Μαθητριών στην Τάξη και στο Σχολείο	11
1.1 Το πλαίσιο των γενικών κριτηρίων για την περιγραφική αξιολόγηση	11
1.2 Γενικά κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών στην τάξη και στο σχολείο.....	12
1.2.1 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	12
1.3 Συνοπτική παρουσίαση των γενικών κριτηρίων για την Έκθεση Προόδου	14
2. Κριτήρια Αξιολόγησης των Μαθητών και Μαθητριών ανά Μάθημα	15
2.1 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ (Τάξεις Γ' - ΣΤ')	15
2.1.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Θρησκευτικών.....	15
2.1.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	16
2.1.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	16
2.1.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Θρησκευτικών για την Έκθεση Προόδου.....	18
2.2 ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (Τάξεις Α' - ΣΤ')	19
2.2.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας	19
2.2.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	19
2.2.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	20
2.2.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας για την Έκθεση Προόδου.....	25
2.3 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (Τάξεις Α' - ΣΤ')	26
2.3.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Μαθηματικών.....	26
2.3.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	26
2.3.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	27
2.3.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Μαθηματικών για την Έκθεση Προόδου.....	30
2.4 ΙΣΤΟΡΙΑ (Τάξεις Γ' - ΣΤ')	31
2.4.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Ιστορίας	31
2.4.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	31
2.4.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	32
2.4.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Ιστορίας για την Έκθεση Προόδου.....	33

2.5 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Τάξεις Α΄ - Δ΄)	34
2.5.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος.....	34
2.5.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	35
2.5.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	35
2.5.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Έκθεση Προόδου.....	38
2.6 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄).....	39
2.6.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Γεωγραφίας	39
2.6.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	39
2.6.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	39
2.6.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Γεωγραφίας για την Έκθεση Προόδου.....	41
2.7 ΦΥΣΙΚΑ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄).....	42
2.7.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Φυσικών	42
2.7.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	42
2.7.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	42
2.7.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Φυσικών για την Έκθεση Προόδου.....	43
2.8 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄).....	44
2.8.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής	44
2.8.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	44
2.8.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	45
2.8.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου	46
2.9 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)	47
2.9.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Εικαστικών	47
2.9.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών	47
2.9.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό.....	48
2.9.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Εικαστικών για την Έκθεση Προόδου.....	50
2.10 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΣΙΚΗ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)	52
2.10.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Μουσικής.....	52
2.10.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών.....	53
2.10.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό	53
2.10.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Μουσικής για την Έκθεση Προόδου	54

2.11	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Α΄ - Δ΄)	55
2.11.1	Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής	55
2.11.2	Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών.....	55
2.11.3	Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό	56
2.11.4	Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου	57
2.12	ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)	58
2.12.1	Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής	58
2.12.2	Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό	58
2.12.3	Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου	62
2.13	ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ (ΤΑΞΕΙΣ Α΄ - ΣΤ΄)	63
2.13.1	Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Ξένων Γλωσσών.....	63
2.13.2	Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών.....	64
2.13.3	Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό	64
2.13.4	Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου	69
2.14	ΤΠΕ (ΤΑΞΕΙΣ Α΄ - ΣΤ΄)	71
2.14.1	Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των ΤΠΕ	71
2.14.2	Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών.....	72
2.14.3	Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό	72
2.14.4	Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των ΤΠΕ για την Έκθεση Προόδου	76

Εισαγωγή

Σε αυτό το τεύχος περιγράφονται τα κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης τα οποία θα μπορεί να συμβουλευέται ο/η εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της περιγραφικής αξιολόγησης και κατά τη σύνταξη της έκθεσης προόδου. Τα κριτήρια της περιγραφικής αξιολόγησης οργανώνονται σε δύο γενικές κατηγορίες: α) τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών στην τάξη και στο σχολείο, τα οποία αναφέρονται στο ευρύ φάσμα της μάθησης και της ανάπτυξής τους και διατρέχουν το σύνολο των μαθημάτων των Προγραμμάτων Σπουδών και β) τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών ανά μάθημα. Τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης αξιοποιούνται για τη σύνταξη του πρώτου μέρους της έκθεσης προόδου του μαθητή και τα κριτήρια αξιολόγησης ανά μάθημα αξιοποιούνται κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου. Η παρουσίαση των κριτηρίων αξιολόγησης (γενικών και ανά μάθημα) ακολουθεί την εξής δομή:

- α)** Αρχικά, παρουσιάζεται το πλαίσιο στη βάση του οποίου θεμελιώνεται η διατύπωση των κριτηρίων αξιολόγησης, το οποίο αντλείται από τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών και τις σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις.
- β)** Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών (γενικά και ανά μάθημα).
- γ)** Καθένα από τα παραπάνω κριτήρια αναλύεται σε επιμέρους κριτήρια τα οποία παρατίθενται προκειμένου να διευκολυνθούν οι εκπαιδευτικοί στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης. Όπως έχει αναφερθεί στο τεύχος Α' του Οδηγού ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να συλλέγει στοιχεία με βάση τα αναλυτικά αυτά κριτήρια, ώστε να μπορέσει να αποτυπώσει συνοπτικά την τελική του κρίση σχετικά με τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης.
- δ)** Τέλος, ακολουθεί η συνοπτική παρουσίαση των κριτηρίων τα οποία θα πρέπει να λάβει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός κατά τη σύνταξη της έκθεσης προόδου.

1. Γενικά Κριτήρια Αξιολόγησης των Μαθητών και Μαθητριών στην Τάξη και στο Σχολείο

1.1 Το πλαίσιο των γενικών κριτηρίων για την περιγραφική αξιολόγηση

Ο ορισμός της περιγραφικής αξιολόγησης ως μιας διαδικασίας που προσεγγίζει ολιστικά τον/την μαθητή/-ήτρια και δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην αποτίμηση της προόδου του στα διακριτά γνωστικά αντικείμενα δημιουργεί την ανάγκη διατύπωσης κριτηρίων αξιολόγησης που καλύπτουν κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερα το ευρύ φάσμα της μάθησης και της ανάπτυξής του/της. Τα γενικά κριτήρια «Σκέφτομαι - Δημιουργώ - Αποφασίζω» στην τάξη και στο σχολείο προσεγγίζουν δεξιότητες και ικανότητες σκέψης, όπως η διαχείριση της πληροφορίας, η επίλυση προβληματικών καταστάσεων, η λήψη αποφάσεων και η δημιουργικότητα. Αντίστοιχα, τα γενικά κριτήρια «Δρω - Συμμετέχω - Συνεργάζομαι» στην τάξη και στο σχολείο προσεγγίζουν δεξιότητες και ικανότητες που άπτονται της προσωπικής και κοινωνικής μάθησης και ανάπτυξης, όπως η συμμετοχή, η συνεργασία, η ανάληψη πρωτοβουλιών και η αυτονομία.

Τα κριτήρια αυτά δίνουν ένα περίγραμμα των παραπάνω τομέων που διατρέχουν οριζόντια όλα τα γνωστικά αντικείμενα, συγχρόνως, όμως, τα υπερβαίνουν με την έννοια ότι η ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων/ικανοτήτων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη διαδικασία της σχολικής μάθησης γενικά και ανεξάρτητα από το περιεχόμενο κάθε διακριτού μαθήματος. Με την έννοια αυτή, αφενός, αποτελούν έναν οδηγό για τον/την εκπαιδευτικό προκειμένου να προσεγγίσει τις διαδρομές μάθησης που ακολουθεί κάθε μαθητής/-ήτρια στη μοναδικότητά του/της ως προσώπου και ως μέλους μιας ευρύτερης ομάδας της τάξης και του σχολείου. Αφετέρου, είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν κατά τρόπο που θα αναδεικνύει τη δυναμικότητα της ανάπτυξης αυτών των δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Τόσο οι δεξιότητες και ικανότητες σκέψης όσο και αυτές που σχετίζονται με την προσωπική και κοινωνική μάθηση και ανάπτυξη είναι σε διαρκή εξέλιξη και μεταβολή και είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το γενικότερο περιβάλλον της μάθησης, τις ευκαιρίες και την υποστήριξη που παρέχεται στους μαθητές και στις μαθήτριες.

Θεωρώντας αξιωματικά ότι κάθε μαθητής και κάθε μαθήτρια μπορεί να μάθει, τα κριτήρια αυτά δεν μπορούν να αξιοποιηθούν για να καταδείξουν τι *δεν μπορεί να κάνει* ο μαθητής ή η μαθήτρια, αλλά τι *μπορεί να κάνει* με την ανάλογη υποστήριξη. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για όλες τις τάξεις του Δημοτικού, αλλά κυρίως για την Α' και Β', όπου η ετοιμότητα του σχολείου να γεφυρώσει τη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό και να υποστηρίξει τους μαθητές και τις μαθήτριες να ενταχθούν στη διαδικασία της σχολικής μάθησης, έχει μεγαλύτερη σημασία από την ετοιμότητα του ίδιου του παιδιού ως προϋπόθεση για τη φοίτησή του στο Δημοτικό σχολείο.

1.2 Γενικά κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών στην τάξη και στο σχολείο

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του πρώτου μέρους της έκθεσης προόδου είναι τα ακόλουθα:

«ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
(διαχείριση πληροφορίας, λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλήματος - δημιουργικότητα)

«ΔΡΩ-ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
(συμμετοχή, συνεργασία, ανάληψη πρωτοβουλιών, αυτονομία)

1.2.1 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης τα παραπάνω γενικά κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

«ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
(διαχείριση πληροφορίας, λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλήματος - δημιουργικότητα)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μαθαίνει να εστιάζει στην εργασία του/της θέτοντας και απαντώντας σε ερωτήσεις που διευκρινίζουν τον σκοπό της εργασίας αυτής.
- ✓ Εξοικειώνεται με τον εντοπισμό και την επιλογή των πληροφοριών που χρειάζεται από διαφορετικές πηγές για να απαντήσει σε ερωτήματα και να επιλύσει προβλήματα.
- ✓ Δείχνει ενδιαφέρον για την επίλυση προβληματικών καταστάσεων και επινοεί λύσεις αξιοποιώντας προηγούμενες τυπικές και άτυπες γνώσεις, εμπειρίες και βιώματα.
- ✓ Μαθαίνει σταδιακά να εξηγεί στους/στις άλλους/άλλες τις ιδέες, τις επιλογές και τις μεθόδους που ακολούθησε για να ανταποκριθεί σε μια προβληματική κατάσταση.
- ✓ Προσεγγίζει τη διαδικασία της μάθησης με φαντασία και επινοεί τρόπους για την εξέλιξή της.
- ✓ Μαθαίνει να προσλαμβάνει θετικά το απροσδόκητο και το ασυνήθιστο και να τα αξιοποιεί ως στοιχεία της μάθησης.

«ΔΡΩ - ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ - ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
(συμμετοχή, συνεργασία, ανάληψη πρωτοβουλιών, αυτονομία)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει τα διαφορετικά συναισθήματά του/της και να μιλάει γι' αυτά.
- ✓ Αποκτά σταδιακά εμπιστοσύνη στις ικανότητές του/της και αναγνωρίζει τα επιτεύγματά του/της.

- ✓ Μαθαίνει να οργανώνει την εργασία του/της και σταδιακά να αυτονομείται.
- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει και να σέβεται τις ιδέες και τα συναισθήματα των άλλων.
- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει σταδιακά την επίδραση των πράξεών του/της (λεκτικών και μη) στους/στις άλλους/άλλες.
- ✓ Μαθαίνει να παίρνει πρωτοβουλίες και να εκφράζει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του στην ομάδα.
- ✓ Μαθαίνει να ζητά και να προσφέρει βοήθεια στους/τις συμμαθητές/-ήτριές του/της.

Τάξεις Γ' - ΣΤ'

«ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ - ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

(διαχείριση πληροφορίας, λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλήματος - δημιουργικότητα)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μαθαίνει να εστιάζει στην εργασία του/της θέτοντας και απαντώντας σε σύνθετες ερωτήσεις σχετικά με τον σκοπό και τους επιμέρους στόχους της εργασίας αυτής.
- ✓ Εξοικειώνεται με την επεξεργασία και σύνθεση των πληροφοριών που αντλεί από διαφορετικές πηγές για να απαντήσει σε ερωτήματα και να επιλύσει προβλήματα.
- ✓ Δείχνει ενδιαφέρον για την επίλυση προβληματικών καταστάσεων συνδυάζοντας εναλλακτικές λύσεις και προσεγγίσεις.
- ✓ Μαθαίνει να εξηγεί και σταδιακά να επιχειρηματολογεί στους/στις άλλους/άλλες σχετικά με τις ιδέες, τις επιλογές και τις μεθόδους που ακολούθησε για να ανταποκριθεί σε μια προβληματική κατάσταση.
- ✓ Προσεγγίζει τη διαδικασία της μάθησης με φαντασία και επινοεί τρόπους για την εξέλιξή της.
- ✓ Αναγνωρίζει θετικά το απροσδόκητο και το ασυνήθιστο και τα αξιοποιεί ως στοιχεία της μάθησης.

«ΔΡΩ-ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

(συμμετοχή, συνεργασία, ανάληψη πρωτοβουλιών, αυτονομία)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει τα διαφορετικά συναισθήματά του/της και να μιλάει γι' αυτά.
- ✓ Αποκτά εμπιστοσύνη στις ικανότητές του/της και σταδιακά θέτει στόχους για τη μάθησή του/της αυτόνομα ή σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό.
- ✓ Εξοικειώνεται με την ύπαρξη διαφορετικών οπτικών, αντιλήψεων και στάσεων σε σχέση με μία κατάσταση ή ένα γεγονός.
- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει σταδιακά την επίδραση των πράξεών του/της (λεκτικών και μη) στους/στις άλλους/άλλες.
- ✓ Μαθαίνει να παίρνει πρωτοβουλίες και να εκφράζει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του στην ομάδα.

- ✓ Κατανοεί τη συμβολή της αλληλεπίδρασης με τους άλλους στην εξέλιξη της μάθησης.
- ✓ Μαθαίνει να ζητά και να προσφέρει βοήθεια στους/τις συμμαθητές/-ήτριές του/της.
- ✓ Κατανοεί σταδιακά την αξία της ομάδας συμμετέχοντας ενεργά σε συλλογικές δράσεις.

1.3 Συνοπτική παρουσίαση των γενικών κριτηρίων για την Έκθεση Προόδου

Ο/Η ΜΑΘΗΤΗΣ/-ΗΤΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)

	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
<p>«ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ</p> <p><i>(διαχείριση πληροφορίας, λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλήματος-δημιουργικότητα)</i></p>	
<p>«ΔΡΩ - ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ - ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ» ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ</p> <p><i>(συμμετοχή, συνεργασία, ανάληψη πρωτοβουλιών, αυτονομία)</i></p>	

2. Κριτήρια Αξιολόγησης των Μαθητών και Μαθητριών ανά Μάθημα

2.1 ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ (Τάξεις Γ' - ΣΤ')

2.1.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Θρησκευτικών

Στη διδασκαλία του Μαθήματος των Θρησκευτικών (ΜτΘ), προσδοκούμε οι μαθητές και οι μαθήτριές μας να συνθέτουν γνώσεις από τις πληροφορίες και τις εμπειρίες τους, να καλλιεργούν αξίες και στάσεις, να αναπτύσσουν ικανότητες και δεξιότητες, να ασκούνται στη συνθετική σκέψη, να διαμορφώνουν κριτικό πνεύμα. Το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) θέτει συγκεκριμένους στόχους και περιγράφει τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, που αποτελούν τα σημεία αναφοράς της μαθησιακής διαδικασίας. Τα χαρακτηριστικά της θρησκευτικής μάθησης, όπως προβάλλουν στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, τα εξής:

1. Η θρησκευτική μάθηση (ΘΜ) που παράγεται στο πλαίσιο του μαθήματος επιχειρεί την υπέρβαση τόσο της θρησκευτικής απολυτότητας (συμμόρφωση με χριστιανικές αξίες) όσο και της ουδετερότητας (αντικειμενική περιγραφή των θρησκειών) και κινείται σε μια κατεύθυνση λειτουργική: βοηθά τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναγνωρίσουν και να κατανοήσουν τη λειτουργία και τις επιδράσεις της θρησκευτικής πίστης και της θρησκείας στη ζωή τους – προσωπική και κοινωνική.
2. Η ΘΜ, ως μια «ενεργητική κατανόηση των γνώσεων, μια πράξη που απαιτεί ανάπτυξη ικανοτήτων», αναπτύσσεται στη βάση της παραδοχής ότι όλοι οι μαθητές και όλες οι μαθήτριες κατέχουν ικανότητες μάθησης οι οποίες επιδέχονται συνεχούς βελτίωσης.
3. Από τη στιγμή που οι μαθητές/-ήτριες προσέρχονται με διαφορετικά επίπεδα ικανοτήτων, η επιτυχία της θρησκευτικής μάθησης, αλλά και τα κίνητρα που θα αναπτύξουν για την οικοδόμησή της, βασίζονται στη χρήση ενεργητικών και συμμετοχικών διδακτικών διεργασιών, καθώς και στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας. Όλα δε αυτά χρειάζεται να οργανώνονται με τρόπο που επιτρέπει στους μαθητές και στις μαθήτριες όχι μόνον να οικοδομούν οι ίδιοι/-ες τη μάθησή τους, αλλά επιπλέον να κατανοούν τη λειτουργία και τη σημασία της γνωστικής διεργασίας (μεταγνωστικές δεξιότητες) και να γεύονται την επιτυχία των προσπαθειών τους.
4. Η καταλληλότητα και η επιτυχία της θρησκευτικής μάθησης, κρίνεται από τον βαθμό που συνεισφέρει στην προσωπική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών. Η διαδικασία της προσωπικής ανάπτυξης εντός του ΜτΘ σχετίζεται με διδακτικές διεργασίες που βοηθούν τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναπτύξουν ικανότητες για προσωπική αυτονομία, σχέσεις και συνεργασία με άτομα και ομάδες, ευθύνη για ηθικές πράξεις και εύρεση νοήματος και αξίας στη ζωή.

5. Η ΘΜ συνδέεται, πέρα από τη γνώση, και με την πράξη των μαθητών και μαθητριών σε έναν κόσμο αλληλεπίδρασης, δηλαδή στον κοινωνικό και πολιτισμικό χώρο.
6. Η θρησκευτική μάθηση δεν είναι γραμμική και χωρίς προβλήματα. Γι' αυτό χρειάζεται οι μαθητές/-ήτριες να ασκούνται στην αντιφατικότητα και στην πολυσημία των θρησκευτικών ζητημάτων.

Για να είναι αποτελεσματική για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες η ΘΜ, πρέπει να βασίζεται (και σε επίπεδο ΠΣ και σε επίπεδο διδασκαλίας) σε δομημένα περιεχόμενα. Αυτή δε η δομή πρέπει να είναι αναγνωρίσιμη και εύληπτη και από τους/τις μαθητές/-ήτριες και όχι μόνον από τους δασκάλους και τις δασκάλες.

2.1.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των Θρησκευτικών είναι τα ακόλουθα:

- Εξοικείωση με θρησκευτικά κείμενα, μνημεία, τόπους, γεγονότα
- Έκφραση θρησκευτικών εννοιών, συμβόλων, γεγονότων, ιδεών
- Συμμετοχή και συνεργασία στη διδακτική διαδικασία

2.1.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

- **Εξοικείωση με θρησκευτικά κείμενα, μνημεία, τόπους, γεγονότα**
(Αναγνώριση, κατανόηση, περιγραφή/αφήγηση πληροφοριών που αφορούν σε θρησκευτικές εικόνες, σύμβολα, πρόσωπα, ιστορίες, μνημεία, τόπους, γεγονότα)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Παρατηρεί, ερευνά και αναλύει κείμενα, εικόνες, δεδομένα, πληροφορίες και γεγονότα γύρω από τα θέματα του μαθήματος των Θρησκευτικών.
- ✓ Κατανοεί τον ιστορικό, συμβολικό και θρησκευτικό χαρακτήρα των κειμένων της Αγίας Γραφής.
- ✓ Προσεγγίζει βασικές πτυχές της διδασκαλίας του Χριστού.
- ✓ Περιγράφει/αφηγείται γεγονότα της πρώτης Εκκλησίας.
- ✓ Γνωρίζει τη ζωή και το έργο των αγίων του Χριστιανισμού.
- ✓ Γνωρίζει το έργο σημαντικών προσώπων άλλων θρησκειών.
- ✓ Αναγνωρίζει γιορτές, σύμβολα, λατρείες.
- ✓ Κατανοεί και επεξεργάζεται τις θεμελιώδεις αξίες της Αγίας Γραφής (αγάπη, αυτοθυσία, δικαιοσύνη, ισότητα, ειρήνη, καταλλαγή, σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον κ.ά.).
- ✓ Αναγνωρίζει στα θέματα του μαθήματος των Θρησκευτικών ευκαιρίες ανακάλυψης, γνωριμίας και ισότιμης αποδοχής της διαφορετικότητας.

▪ **Έκφραση θρησκευτικών εννοιών, συμβόλων, γεγονότων, ιδεών**

(Εξήγηση/Ερμηνεία, σχολιασμός, εφαρμογή/αναπλαισίωση θρησκευτικών εννοιών, συμβόλων, γεγονότων, ιδεών)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εξηγεί το νόημα των βιβλικών αφηγήσεων.
- ✓ Προσεγγίζει τον εκκλησιαστικό τρόπο ζωής.
- ✓ Πραγματοποιεί μικροέρευνες στο περιβάλλον του/της και παρουσιάζει συμπεράσματα.
- ✓ Συνειδητοποιεί τη δυνατότητα συνύπαρξης με τους άλλους και αναπτύσσει οικολογική και κοινωνική ευαισθησία.
- ✓ Αναπτύσσει στάσεις σεβασμού προς τη διαφορετικότητα (φύλου, φυλής, πολιτισμού, θρησκείας, εθνικότητας).
- ✓ Εκφράζει προσωπικές ιδέες και σκέψεις για τα ζητήματα που επεξεργάζονται στην τάξη.
- ✓ Προβληματίζεται και διαλέγεται γύρω από θρησκευτικά ζητήματα.
- ✓ Ζωντανεύει πρόσωπα και αφηγήσεις, παίζοντας ρόλους και ενεργοποιώντας τη φαντασία του/της.
- ✓ Ζωγραφίζει, κατασκευάζει, τραγουδά και χορεύει εμπνεόμενος/-η από τα θέματα του ΜτΘ.
- ✓ Διατυπώνει απορίες και ερωτήματα.

▪ **Συμμετοχή και συνεργασία στη διδακτική διαδικασία**

(Ενδιαφέρον/Ενεργοποίηση, ανάπτυξη πρωτοβουλίας/δημιουργικότητας, συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία)

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ερευνά και αναλύει πληροφορίες από διάφορες πηγές.
- ✓ Αναπτύσσει θετική στάση προς την επικοινωνία και το διάλογο.
- ✓ Συζητά, συνεργάζεται και επικοινωνεί με όλους τους συμμαθητές/-ήτριές του, ανεξάρτητα από τη θρησκευτική ή πολιτισμική προέλευσή τους.
- ✓ Λειτουργεί με τους/τις συμμαθητές/-ήτριές του/της ομαδοσυνεργατικά ως κοινότητα μάθησης και ζωής και αναλαμβάνει ρόλους, ευθύνες κ.λπ.
- ✓ Σέβεται το δικαίωμα της διαφορετικής άποψης.
- ✓ Αναζητά και βρίσκει πληροφορίες με τη βοήθεια των Νέων Τεχνολογιών και τις ενσωματώνει κριτικά στην εργασία του/της.
- ✓ Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για δράσεις, επισκέψεις εκδηλώσεις κ.λπ.

2.1.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Θρησκευτικών για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Εξοικείωση με θρησκευτικά κείμενα, μνημεία, τόπους, γεγονότα	
Έκφραση θρησκευτικών εννοιών, συμβόλων, γεγονότων, ιδεών	
Ενδιαφέρον και συμμετοχή	

2.2 ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)

2.2.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας

Οι μαθητές και μαθήτριες του Δημοτικού καλούνται να κατακτήσουν τον μηχανισμό προφοράς και γραφής της πρότυπης Νεοελληνικής Γλώσσας, ώστε να κωδικοποιούν και να αποκωδικοποιούν γραπτά κείμενα. Στη συνέχεια, διαβάζουν κατανοώντας το κείμενο ώστε να είναι σε θέση να μπορούν να το αναδιηγηθούν, να εντοπίζουν πληροφορίες, είτε σε μονοτροπικά είτε σε πολυτροπικά κείμενα, να υποψιάζονται τις προθέσεις του/της συγγραφέα μέσα από την κριτική ανάγνωση, να κατανοούν την επικοινωνιακή λειτουργία των διαφορετικών τύπων κειμένων.

Παράλληλα, ενθαρρύνονται ως ομιλητές και ως ομιλήτριες ώστε να επικοινωνούν με το περιβάλλον τους και να εκπαιδεύονται στο να εκφράζουν τον συναισθηματικό τους κόσμο, να περιγράφουν με σαφήνεια γεγονότα και καταστάσεις, κάνοντας χρήση των κατάλληλων εκφραστικών μέσων και του ανάλογου ύφους σε συνάρτηση πάντα με την κατάσταση επικοινωνίας. Ως μέλη μιας γλωσσικής κοινότητας, μαθαίνουν να επικοινωνούν με τους/τις άλλους/άλλες (συμμαθητές/-ήτριες, εκπαιδευτικούς, μέλη της κοινότητας και του οικείου περιβάλλοντος) και εξοικειώνονται με τις συμβάσεις της διαλογικής συζήτησης: μαθαίνω να ακούω τον/την συνομιλητή/-ήτρια.

Στο Πρόγραμμα Σπουδών και στις επιμέρους Θεματικές Ενότητες αναφέρονται ενδεικτικές δραστηριότητες, όπως αναδιηγήσεις, ελεύθερος διάλογος, συζητήσεις, παιχνίδια ρόλων, δραματοποιήσεις κ.ά, οι οποίες διευκολύνουν την αποτελεσματική επικοινωνία και μάθηση.

2.2.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας είναι τα ακόλουθα:

- Κατανόηση προφορικού λόγου
- Παραγωγή προφορικού λόγου
- Ανάγνωση και κατανόηση γραπτού λόγου
- Παραγωγή γραπτού λόγου

2.2.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α΄ - Β΄

▪ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ακούει με προσοχή τον/την ομιλητή/-ήτρια (εκπαιδευτικό, συμμαθητή και τη συμμαθήτριά του/της).
- ✓ Θέτει ερωτήσεις στον/στην συνομιλητή/-ήτριά του προκειμένου να τον/την κατανοήσει αποτελεσματικότερα/καλύτερα.
- ✓ Κατανοεί μια προφορική αφήγηση (μια ιστορία που διαβάζεται στην τάξη) και μπορεί να την αναδιηγηθεί.
- ✓ Κατανοεί και εκτελεί απλές οδηγίες/κανόνες ρουτίνας της τάξης και της σχολικής κοινότητας γενικότερα.
- ✓ Αντιλαμβάνεται τα παραγλωσσικά στοιχεία (στάση του σώματος, τόνος της φωνής, χειρονομίες κ.ά.) και τα αξιοποιεί στην κατανόηση του νοήματος.

▪ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αφηγείται ιστορίες ακολουθώντας τη χρονική σειρά (χθες, σήμερα, αύριο) και επιλέγοντας τους σωστούς ρηματικούς τύπους.
- ✓ Εκφράζει με τρόπο σαφή τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ιδέες του/της (χρησιμοποιεί τους σωστούς γραμματικούς τύπους, τοποθετείται σωστά στον χρόνο).
- ✓ Αξιοποιεί παραγλωσσικά στοιχεία για να εμπλουτίσει και να δώσει έμφαση στο μήνυμα που παράγει.

▪ Ανάγνωση και κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναγνωρίζει και διαβάζει απλές λέξεις, απλές προτάσεις, ένα απλό κείμενο και αποκτά σταδιακά ευχέρεια στην ανάγνωση.
- ✓ Διαβάζει με τον ανάλογο κάθε φορά επιτονισμό (σταματά στις τελείες, χρωματίζει τη φωνή του/της στις ερωτηματικές και θαυμαστικές προτάσεις).
- ✓ Κατανοεί το κύριο νόημα των κειμένων που διαβάζει.
- ✓ Εξοικειώνεται σταδιακά και μπορεί να διακρίνει τους διαφορετικούς τύπους κειμένων και τη λειτουργία τους στην ανάλογη περίπτωση επικοινωνίας (π.χ. σε ποια συνθήκη επικοινωνίας γράφει ένα γράμμα, το ύφος που θα υιοθετήσει ανάλογα με τον αποδέκτη και το περιεχόμενο).
- ✓ Κάνει συνδέσεις των προσωπικών του/της βιωμάτων και των κειμένων που διαβάζει.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναγνωρίζει και γράφει τα γράμματα που έχει διδαχτεί.
- ✓ Γράφει με ευανάγνωστα γράμματα και τηρεί τις αποστάσεις μεταξύ των λέξεων μιας πρότασης.
- ✓ Γράφει ορθογραφημένα τις λέξεις και τους γλωσσικούς τύπους που έχει διδαχτεί.
- ✓ Μπορεί να γράφει βασικές προτασιακές δομές (Υ-Ρ, Υ-Ρ-Α, Υ-Ρ-Κ).
- ✓ Μπορεί να παράγει διαφορετικούς τύπους κειμένων και απλά πολυτροπικά κείμενα (π.χ. ένα κείμενο λεζάντα συνδυάζοντας μία εικόνα με το αντίστοιχο κείμενο).
- ✓ Δημιουργεί και εκφράζει παραστατικά τις δικές του ιστορίες.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ*

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Διαβάζει με ευχαρίστηση ένα λογοτεχνικό κείμενο (ποίημα, παραμύθι κλπ.)
- ✓ Αναγνωρίζει τους ήρωες και τις ηρωίδες των ιστοριών και παραμυθιών και ταυτίζεται με αυτούς/-ές.
- ✓ Μιλά για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που του/της προκάλεσε η πράξη ενός ήρωα ή μιας ηρωίδας.
- ✓ Με αφορμή το θέμα της ιστορίας/παραμυθιού ή τους/τις ήρωες/ηρωίδες εμπλέκεται σε έναν διάλογο με τους συμμαθητές/-ήτριες του/της όπου ανταλλάσσονται κρίσεις, απόψεις και συναισθήματα.
- ✓ Δημιουργεί και εκφράζει παραστατικά τις δικές του/της ιστορίες είτε με τη συνέργεια και άλλων σημειωτικών συστημάτων (εικόνα, χρώμα, μουσική) είτε μέσα από δραματοποίηση.
- ✓ Συγγράφει δικά του λογοτεχνήματα (κείμενα, ποιήματα).

Τάξεις Γ' - Δ'

▪ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ακούει με προσοχή τον/την ομιλητή/-ήτρια (εκπαιδευτικό, συμμαθητή και τη συμμαθήτριά του/της).
- ✓ Θέτει ερωτήσεις στον συνομιλητή ή στην συνομιλήτριά του/της προκειμένου να κατανοήσει αποτελεσματικότερα και να επεξεργαστεί στοιχεία του προφορικού κειμένου.

* Η ανάλυση των κριτηρίων για τη Λογοτεχνία στοχεύει κυρίως στην ανάδειξη της σημασίας της Λογοτεχνίας για τη καλλιέργεια της γλώσσας και της λογοτεχνικής πρόσληψης των παιδιών. Παρά το γεγονός ότι στο ισχύον ΑΠΣ, η Λογοτεχνία δεν διαφοροποιείται από το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, κρίνεται απαραίτητο να δοθούν αναλυτικά κριτήρια και για τη Λογοτεχνία, καθώς αναδεικνύουν το γλωσσικό μάθημα στην ολότητά του.

- ✓ Κατανοεί μια προφορική αφήγηση ή παρουσίαση και μπορεί να αναδιηγηθεί το νόημα του προφορικού κειμένου.
- ✓ Αναγνωρίζει ότι τα παραγλωσσικά στοιχεία (στάση του σώματος, τόνος της φωνής, χειρονομίες κ.ά) συμβάλλουν στην κατανόηση του νοήματος.
- ✓ Κατανοεί, συνδιαμορφώνει και εφαρμόζει σύνθετες οδηγίες/κανόνες της τάξης και της σχολικής κοινότητας γενικότερα.

▪ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Περιγράφει ή αφηγείται ένα γεγονός ή μία κατάσταση που έχει βιώσει.
- ✓ Επιχειρεί να προσαρμόσει τον προφορικό του/της λόγο σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας (στην τάξη, στη συνομιλία του/της με τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου, με τον/τη διευθυντή/-ύντρια, με έναν/μία προσκεκλημένο/-η στην τάξη) και να γίνει κατανοητός/-ή στο περιβάλλον που απευθύνεται.
- ✓ Εμπλουτίζει τον λόγο του/της με τη χρήση παραγλωσσικών στοιχείων (στάση του σώματος, τόνος της φωνής, χειρονομίες κ.ά).

▪ Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μπορεί να αντλεί πληροφορίες, κύριες και δευτερεύουσες από διαφορετικά είδη κειμένων, όπως χάρτες, πληροφοριακά κείμενα, σχεδιαγράμματα, ιστορία με εικόνες ή σκίτσα, βιβλιοπαρουσιάσεις, αγγελίες κ.ά.
- ✓ Αναγνωρίζει τα διάφορα είδη κειμένων και τη λειτουργία τους στην ανάλογη περίσταση επικοινωνίας. Διακρίνει σε ένα κείμενο τον λόγο για τον οποίο έχει συνταχθεί, σε ποιον απευθύνεται και ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιούνται.
- ✓ Κάνει συνδέσεις των προσωπικών του/της βιωμάτων και των κειμένων που διαβάσει.
- ✓ Διατυπώνει κρίσεις για σημεία του κειμένου που θα ήθελε να είναι διαφορετικά και επιχειρηματολογεί.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γράφει και αντιγράφει χωρίς σημαντικά λεξικογραμματικά λάθη.
- ✓ Διευρύνει το λεξιλόγιό του/της εμπλουτίζοντας τον λόγο του/της με νέες λέξεις και έννοιες.
- ✓ Εξοικειώνεται με τη χρήση διαφορετικών προτασιακών δομών (απλή, ελλειπτική, επαυξημένη πρόταση).
- ✓ Παράγει κείμενα με ποικίλους επικοινωνιακούς στόχους (π.χ. ένα γράμμα, μια αφίσα, ένα μικρό αφηγηματικό κείμενο με σκοπό να το διαβάσει στους/στις συμμαθητές/-ήτριες, μια επιστολή διαμαρτυρίας κ.ά.).
- ✓ Εξοικειώνεται με τον μετασχηματισμό των κειμενικών ειδών και δημιουργεί δικά του/της κείμενα.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Διαβάζει με τον κατάλληλο χρωματισμό ένα λογοτεχνικό κείμενο.
- ✓ Επιλέγει τις κατάλληλες λέξεις για να αποδώσει ιδέες και συναισθήματα.
- ✓ Συζητά και διατυπώνει κρίσεις και προσωπικές απόψεις για το κείμενο που έχει διαβάσει.
- ✓ Εξοικειώνεται με τον ρόλο του μεταφορικού λόγου στη λογοτεχνία.
- ✓ Συγγράφει δικά του λογοτεχνήματα (κείμενα, ποιήματα, κείμενα που συνδυάζουν εικόνα και λόγο κ.ά.).

Τάξεις Ε' - ΣΤ'

■ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ακούει με προσοχή τον/την ομιλητή/-ήτρια (εκπαιδευτικό, συμμαθητή και τη συμμαθήτριά του/της κ.ά.).
- ✓ Θέτει ερωτήσεις στον συνομιλητή ή στη συνομιλήτριά του/της προκειμένου να κατανοήσει αποτελεσματικότερα, να επεξεργαστεί και να αξιολογήσει στοιχεία του προφορικού κειμένου.
- ✓ Κατανοεί, συνδιαμορφώνει, αξιολογεί και εφαρμόζει σύνθετες οδηγίες/κανόνες της τάξης και της σχολικής κοινότητας γενικότερα.
- ✓ Κατανοεί μια προφορική αφήγηση, συζήτηση ή παρουσίαση και μπορεί να αναδιηγηθεί το νόημα του προφορικού κειμένου.
- ✓ Αναγνωρίζει το επικοινωνιακό πλαίσιο και την πρόθεση του ομιλητή ή της ομιλήτριας.
- ✓ Αντιλαμβάνεται τα παραγλωσσικά στοιχεία (στάση του σώματος, τόνος της φωνής, χειρονομίες κ.ά) του/της συνομιλητή/-ήτριας και τα αξιοποιεί στην κατανόηση του νοήματος.

■ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Περιγράφει ή αφηγείται ένα γεγονός ή μία κατάσταση που έχει βιώσει χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα που απαιτεί η περίπτωση επικοινωνίας.
- ✓ Συμμετέχει ενεργά στην ανταλλαγή απόψεων, εκφράζει την άποψή του/της και μπορεί να την υποστηρίξει αναπτύσσοντας τα ανάλογα επιχειρήματα.
- ✓ Εκφράζεται με τρόπο αποτελεσματικό στις διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας (μπορεί να επιλέγει τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα και το ανάλογο επίπεδο ύψους σύμφωνα με την περίπτωση επικοινωνίας, με το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται η εκφορά του λόγου, τον αποδέκτη και τον σκοπό της επικοινωνίας).
- ✓ Εμπλουτίζει τον λόγο του/της με τη χρήση παραγλωσσικών στοιχείων (στάση του σώματος, τόνος της φωνής, χειρονομίες κ.ά.).

▪ Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μπορεί να αντλεί και να επεξεργάζεται πληροφορίες, κύριες και δευτερεύουσες από διαφορετικά είδη κειμένων, όπως χάρτες, πληροφοριακά κείμενα, σχεδιαγράμματα, ιστορία με εικόνες ή σκίτσα, βιβλιοπαρουσιάσεις, αγγελίες κ.ά.
- ✓ Αναγνωρίζει τα διάφορα είδη κειμένων και τη λειτουργία τους στην ανάλογη περίπτωση επικοινωνίας. Διακρίνει σε ένα κείμενο τον λόγο για τον οποίο έχει συνταχθεί, σε ποιον απευθύνεται και ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιούνται.
- ✓ Κάνει συνδέσεις των προσωπικών του/της βιωμάτων και των κειμένων που διαβάζει.
- ✓ Διατυπώνει κρίσεις για σημεία του κειμένου που θα ήθελε να είναι διαφορετικά και επιχειρηματολογεί.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γράφει χωρίς σημαντικά λεξικογραμματικά λάθη.
- ✓ Διευρύνει το λεξιλόγιό του/της εμπλουτίζοντας τον λόγο του/της με νέες λέξεις και έννοιες.
- ✓ Διευρύνει το κειμενικό του/της ρεπερτόριο και παράγει κείμενα με ποικίλους επικοινωνιακούς στόχους (π.χ. ένα γράμμα, μια αφίσα, ένα μικρό αφηγηματικό κείμενο με σκοπό να το διαβάσει στους/στις συμμαθητές/-ήτριες, μια επιστολή διαμαρτυρίας κ.ά).
- ✓ Καλλιεργεί προσωπικό ύφος στον γραπτό λόγο.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Επιλέγει τα λογοτεχνικά έργα που διαβάζει.
- ✓ Επιχειρεί να προσεγγίσει αισθητικά ένα λογοτέχνημα (αντιδρά στα νοήματα, αναπτύσσει έναν βαθμό ενσυναίσθησης με τους/τις ήρωες/ηρωίδες, ασκεί κριτική – ο λόγος του/της ενάντια στον λόγο των ηρώων/ηρωίδων).
- ✓ Αναγνωρίζει και σταδιακά συνειδητοποιεί ότι η χρήση του μεταφορικού λόγου δημιουργεί έντονες εικόνες και τον χρησιμοποιεί στα κείμενά του/της.
- ✓ Παρουσιάζει ένα λογοτεχνικό έργο σε κοινό (π.χ. κάνοντας μια βιβλιοπαρουσίαση ή γράφοντας κριτική για ένα βιβλίο που διάβασε και το συστήνει στους/στις συμμαθητές/-ήτριες του/της).
- ✓ Συγγράφει δικά του λογοτεχνήματα είτε αξιοποιώντας τον γραπτό λόγο και την εικόνα είτε ενσωματώνοντας άλλα σημειωτικά συστήματα (θέατρο, μουσική, χορός).

2.2.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας για την Έκθεση Προόδου

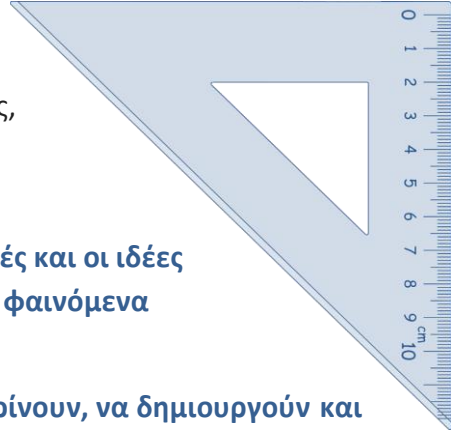
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση προφορικού λόγου	
Παραγωγή προφορικού λόγου	
Ανάγνωση και κατανόηση γραπτού λόγου	
Παραγωγή γραπτού λόγου	

2.3 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (Τάξεις Α' - ΣΤ')

2.3.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Μαθηματικών

Οι μαθήτριες και οι μαθητές, στο πλαίσιο του ισχύοντος Προγράμματος Σπουδών των Μαθηματικών αναμένεται, έχοντας περατώσει τις σπουδές τους, αλλά και ενδιάμεσως, με αναβαθμιζόμενη ποιότητα, αμεσότητα και ευρύτητα πλαισίου εφαρμογής, να:

- αντιλαμβάνονται ότι «οι μαθηματικές έννοιες, οι δομές και οι ιδέες έχουν εφευρεθεί ως εργαλεία για να οργανώσουν τα φαινόμενα του φυσικού, κοινωνικού και πνευματικού κόσμου»,
- έχουν αποκτήσει την «ικανότητα να κατανοούν, να κρίνουν, να δημιουργούν και να χρησιμοποιούν ορθά τα μαθηματικά σε μια ποικιλία ενδο- και εξω-μαθηματικών πλαισίων και καταστάσεων, στις οποίες τα μαθηματικά παίζουν ή θα μπορούσαν να παίξουν κάποιο ρόλο» και, έτσι, μπορούν να λειτουργήσουν κριτικά.

Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων επιχειρείται να διασφαλιστεί μέσα από έναν κορμό τεσσάρων βασικών διεργασιών:

- α) του μαθηματικού συλλογισμού και της επιχειρηματολογίας,
- β) της δημιουργίας συνδέσεων/δεσμών μεταξύ εννοιών, αλλά και της «πραγματικότητας» με τη θεωρία και τις μεθόδους των Μαθηματικών,
- γ) της επικοινωνίας μέσω της χρήσης εργαλείων, με βασικότερο τη φυσική γλώσσα, αλλά και τα σύμβολα, τις διάφορες μορφές αναπαράστασης, τα τεχνουργήματα και τα εργαλεία της τεχνολογίας και
- δ) της μεταγνωστικής ενημερότητας και της αποτίμησης των αποτελεσμάτων.

2.3.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των Μαθηματικών είναι τα ακόλουθα:

Τάξεις Α' - Β'

- Ενεργοποίηση (άτυπων και τυπικών) μαθηματικών γνώσεων για την επίλυση απλών προβλημάτων
- Σταδιακή μετάβαση στη χρήση μαθηματικών όρων, αναπαραστάσεων και συμβόλων
- Αξιοποίηση διαφόρων μεθόδων αναπαράστασης, προφορικών, εικονιστικών και γραπτών για τη χρήση των μαθηματικών εννοιών

Τάξεις Γ' - ΣΤ'

- Αναγνώριση μαθηματικών εννοιών και ορισμών
- Επίκληση και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών (πράξεις, αναπαραστάσεις εννοιών/γεωμετρικών σχημάτων)
- Επεξεργασία και επίλυση προβλήματος και δυνατότητα περιγραφής ζητούμενων και αποτελεσμάτων
- Αξιολόγηση αποτελεσμάτων και έλεγχος ως προς την εγκυρότητά τους και τη βέλτιστη επιλογή μεθόδων

2.3.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

Το πρώτο από τα παραπάνω κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης είναι ενιαίο όσον αφορά στους άξονες γνωστικού περιεχομένου του μαθήματος και τους στόχους που αφορούν, αφενός, στην κατανόηση του δεκαδικού συστήματος αρίθμησης, τεσσάρων πράξεων και απλών γεωμετρικών και αριθμητικών κανονικοτήτων (αριθμοί, πράξεις) και, αφετέρου, στην εξοικείωση με τον προσανατολισμό στον χώρο, τα γεωμετρικά σχήματα και στερεά (γεωμετρία). Ως εκ τούτου, το πρώτο κριτήριο αναλύεται ως ακολούθως:

- **Ενεργοποίηση (άτυπων και τυπικών) μαθηματικών γνώσεων για την επίλυση απλών προβλημάτων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μπορεί να διακρίνει τα δεδομένα από τα ζητούμενα ενός προβλήματος.
- ✓ Κατασκευάζει ερωτήσεις και προβλήματα με βάση συγκεκριμένα δεδομένα (π.χ. περισσότερο/λιγότερο).
- ✓ Αναδιατυπώνει το πρόβλημα αλλάζοντας τα δεδομένα και τα ζητούμενα.
- ✓ Εξοικειώνεται με τη διερεύνηση ανοιχτών προβληματικών καταστάσεων (προβλήματα-σπαζοκεφαλίες).
- ✓ Αναγνωρίζει την ύπαρξη διαφορετικών τρόπων επίλυσης του ίδιου προβλήματος.

Σε σχέση με την κατανόηση του δεκαδικού συστήματος αρίθμησης, τεσσάρων πράξεων και απλών γεωμετρικών και αριθμητικών κανονικοτήτων (αριθμοί, πράξεις) το δεύτερο και τρίτο κριτήριο περιγραφικής αξιολόγησης αναλύονται ως ακολούθως:

- **Σταδιακή μετάβαση στη χρήση μαθηματικών όρων, αναπαραστάσεων και συμβόλων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γράφει και αναγνωρίζει τους φυσικούς αριθμούς.
- ✓ Κατανοεί το δεκαδικό σύστημα αρίθμησης και το αξιοποιεί σε απλές πράξεις.

- ✓ Εξοικειώνεται σταδιακά με την αναγνώριση, τη συμπλήρωση, την περιγραφή και την κατασκευή απλών γεωμετρικών και αριθμητικών κανονικοτήτων (μοτίβα).

- **Αξιοποίηση διαφόρων μεθόδων αναπαράστασης, προφορικών, εικονιστικών και γραπτών για τη χρήση των μαθηματικών εννοιών**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αξιοποιεί χειραπτικό υλικό και διάφορες μεθόδους αναπαράστασης (προφορικές, εικονιστικές και γραπτές) για τους υπολογισμούς του/της.

Αντιστοίχως, σε σχέση με την εξοικείωση με τον προσανατολισμό στον χώρο, τα γεωμετρικά σχήματα και στερεά (γεωμετρία) το δεύτερο και τρίτο κριτήριο περιγραφικής αξιολόγησης αναλύονται ως ακολούθως:

- **Σταδιακή μετάβαση στη χρήση μαθηματικών όρων, αναπαραστάσεων και συμβόλων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εξοικειώνεται με τον προσανατολισμό στον χώρο και αποκτά ευχέρεια στην περιγραφή της σχετικής θέσης των αντικειμένων στον χώρο.
- ✓ Εξοικειώνεται με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των γεωμετρικών σχημάτων και στερεών μέσω βιωματικών και εμπειρικών δράσεων.

- **Αξιοποίηση διαφόρων μεθόδων αναπαράστασης, προφορικών, εικονιστικών και γραπτών για τη χρήση των μαθηματικών εννοιών**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εξοικειώνεται με τη διαδικασία μέτρησης μεγεθών (μήκος, χρόνος κ.ά.) περνώντας σταδιακά από τη χρήση μη συμβατικών σε συμβατικές μονάδες μέτρησης.

Τάξεις Γ' - ΣΤ'

- **Αναγνώριση μαθηματικών εννοιών και ορισμών**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναγνωρίζει και ονοματίζει την αριθμητική έννοια (πράξεις, εξισώσεις, κλπ.) που αφορά στο ζήτημα (πρόβλημα, δραστηριότητα, σχέδιο εργασίας κ.λπ.).
- ✓ Διακρίνει τα «σημαντικά» στοιχεία σε ένα σύνθετο πρόβλημα.
- ✓ Επικαλείται ειδικές ιδιότητες της έννοιας ή της μεθόδου και αποτιμά αν έχουν εφαρμογή στο ζήτημα που καλείται να αντιμετωπίσει (αφαίρεση μεγαλύτερου από μικρότερο προς αρνητικό αποτέλεσμα κ.λπ.).
- ✓ Ανακαλεί τύπους.

▪ **Επίκληση και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών
(πράξεις, αναπαραστάσεις εννοιών/γεωμετρικών σχημάτων)**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εφαρμόζει κατάλληλους τύπους για το δεδομένο πρόβλημα.
- ✓ Αναγνωρίζει ειδικούς τύπους που έχουν εφαρμογή και, πιθανόν, διευκολύνουν τη διαδικασία (ισότητα κλασμάτων, ομώνυμα, παραγοντοποίηση, κ.λπ.).
- ✓ Αποκαλύπτει και ακολουθεί «αλυσιδωτά συμπεράσματα» σε ένα σύνθετο πρόβλημα όπως αναλύεται στα «επί μέρους βήματα».
- ✓ Εκτελεί ορθά τις διαδικασίες.

▪ **Επεξεργασία και επίλυση προβλήματος και δυνατότητα περιγραφής
ζητούμενων και αποτελεσμάτων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εντάσσει το πρόβλημα στο «αριθμητικό ή αλγεβρικό ή στοχαστικό» του πλαίσιο: αναγνώριση δεδομένων και ζητούμενων, από το πρόβλημα στην πράξη.
- ✓ Οργανώνει το «αριθμητικό ή αλγεβρικό» πλαίσιο του προβλήματος: επιμερίζει την σύνθετη έννοια σε απλούστερες επί μέρους από τις οποίες εκκινεί μια επιλυτική διεργασία.
- ✓ Εκφράζει/διατυπώνει το πρόβλημα λεκτικά.
- ✓ Διατυπώνει πορεία επίλυσης με επίκληση όρων και μεθόδων.

▪ **Αξιολόγηση αποτελεσμάτων και έλεγχος ως προς την εγκυρότητά τους
και τη βέλτιστη επιλογή μεθόδων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συσχετίζει τα αποτελέσματα με όσα έχει διδαχθεί.
- ✓ Συσχετίζει, αποτιμώντας, συμπεράσματα για μεγέθη ως προς την εγκυρότητα και τη συνέπειά τους (δοκιμή, αρνητική τιμή μεγεθών, πολύ μικρό ή πολύ μεγάλο αποτέλεσμα σε σχέση με την εμπειρική πρόβλεψη).
- ✓ Εντοπίζει και διορθώνει σφάλματα με αυτονομία.
- ✓ Αιτιολογεί τις μεθοδολογικές/επιλυτικές επιλογές που έκανε.
- ✓ Εκφράζει λεκτικά την πορεία επίλυσης που εκτέλεσε.

2.3.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Μαθηματικών για την Έκθεση Προόδου

Τάξεις Α' - Β'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Ενεργοποίηση (άτυπων και τυπικών) μαθηματικών γνώσεων για την επίλυση απλών προβλημάτων	
Σταδιακή μετάβαση στη χρήση μαθηματικών όρων, αναπαραστάσεων και συμβόλων	
Αξιοποίηση διαφόρων μεθόδων αναπαράστασης, προφορικών, εικονιστικών και γραπτών για τη χρήση των μαθηματικών εννοιών	

Τάξεις Γ' - ΣΤ'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Αναγνώριση μαθηματικών εννοιών και ορισμών	
Επίκληση και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών (πράξεις, αναπαραστάσεις εννοιών/ γεωμετρικών σχημάτων...)	
Επεξεργασία και επίλυση προβλήματος, δυνατότητα περιγραφής ζητούμενων και αποτελεσμάτων	
Αξιολόγηση αποτελεσμάτων και έλεγχος ως προς την εγκυρότητά τους και τη βέλτιστη επιλογή μεθόδων	

2.4 ΙΣΤΟΡΙΑ (Τάξεις Γ' - ΣΤ')

2.4.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Ιστορίας

Οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τα Προγράμματα Σπουδών αναφορές, έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάζουν σενάρια ή διδακτικές ενότητες με τα οποία οι μαθητές/-ήτριες, ως μελλοντικοί ενεργοί πολίτες, θα αναπτύξουν την ιστορική σκέψη και, σταδιακά, την ιστορική συνείδηση. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι μαθητές/-ήτριες του Δημοτικού ενθαρρύνονται να γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, ιστορικά πρόσωπα και στοιχεία από το κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον κάθε εποχής και να αναπτύξουν την ιστορική τους σκέψη ώστε να αντιληφθούν σταδιακά την ιστορική συγκρότηση της κοινωνίας στην οποία ζουν.

Πιο συγκεκριμένα, στο μάθημα της Ιστορίας, η ιστορική γνώση δεν ταυτίζεται με την πιστή αναπαραγωγή μιας ιστορικής αφήγησης, αλλά, μεταξύ άλλων και με την εξοικείωση του παιδιού με βασικές ιστορικές έννοιες, με τη διάσταση του ιστορικού χρόνου και της ιστορικής αλλαγής, με την τοποθέτηση των γεγονότων στον ιστορικό χώρο-χρόνο, με την κατανόηση της σημασίας τους και με την σύνδεση αιτίου-αποτελέσματος. Επιπλέον, οι μαθητές/-ήτριες ενθαρρύνονται να θέτουν ιστορικά ερωτήματα και να εντοπίζουν ιστορικές πληροφορίες σε μια ποικιλία πηγών (γραπτά κείμενα, αρχαιολογικά ευρήματα, πίνακες ζωγραφικής, τοιχογραφίες κ.ά.). Στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα της ιστορίας πραγματοποιείται σε ένα περιβάλλον που προωθεί την ενεργητική μάθηση και την έρευνα από πλευράς του μαθητή ή της μαθήτριας.

2.4.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Ιστορίας είναι τα ακόλουθα:

Τάξη Γ'

- Γνωριμία με τους μύθους και με τη λειτουργία τους στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων
- Εξοικείωση με την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και γνώσης

Τάξεις Δ' - ΣΤ'

- Γνώση και κατανόηση ιστορικών γεγονότων
- Επεξεργασία ιστορικών δεδομένων – Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης

2.4.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξη Γ΄

▪ Γνωριμία με τους μύθους και με τη λειτουργία τους στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μαθαίνει τους σημαντικότερους μύθους και μπορεί να τους αναδιηγείται αξιοποιώντας βασικές έννοιες (άθλος, ήρωας, εκστρατεία, δούρειος ίππος κ.ά.).
- ✓ Αναπαράγει τους μύθους αξιοποιώντας πολλαπλά σημειωτικά συστήματα, όπως, για παράδειγμα, συνθέτει μονοτροπικά και πολυτροπικά κείμενα, ζωγραφίζει, συμμετέχει σε δραματοποιήσεις κ.ά.
- ✓ Συνδέει τους μύθους με τη λειτουργία τους στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.
- ✓ Εξοικειώνεται με τη σχέση μυθολογίας και ιστορίας μέσα από συσχετίσεις μύθων με ιστορικά γεγονότα.

▪ Εξοικείωση με την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και γνώσης

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αντιλαμβάνεται την αλλαγή που συντελείται στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου ήδη από την προϊστορία.
- ✓ Κατανοεί τις ποικίλες ανάγκες του ανθρώπου, το πώς αυτές μεταβάλλονται και τους τρόπους που ο άνθρωπος επινοεί για να τις καλύψει.
- ✓ Εξοικειώνεται σταδιακά με τη σημασία του γεωγραφικού παράγοντα και τον συνδέει με την πολιτισμική εξέλιξη.
- ✓ Αξιοποιεί πολλαπλά σημειωτικά συστήματα (προφορικός και γραπτός λόγος, εικαστικά, πολυτροπικά κείμενα, θέατρο) για να παρουσιάσει τη γνώση του/της σχετικά με τους προϊστορικούς πολιτισμούς στην Ελλάδα.

Τάξεις Δ΄ - ΣΤ΄

▪ Γνώση και κατανόηση ιστορικών γεγονότων

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γνωρίζει και κατανοεί βασικές ιστορικές έννοιες.
- ✓ Εξοικειώνεται και σταδιακά αξιοποιεί ιστορικούς όρους.
- ✓ Εντάσσει γεγονότα, ιστορικά πρόσωπα, ευρήματα και τεκμήρια στο χωρο-χρονικό πλαίσιο π.χ. στον χάρτη και στη γραμμή του χρόνου.
- ✓ Διατυπώνει με σαφήνεια και τεκμηριωμένα την ιστορική του/της γνώση.

▪ **Επεξεργασία ιστορικών δεδομένων – Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εξοικειώνεται και σταδιακά κατανοεί τη σχέση αιτίου-αποτελέσματος.
- ✓ Θέτει ιστορικά ερωτήματα προς διερεύνηση.
- ✓ Εντοπίζει απλές ιστορικές πληροφορίες μέσα από μια ποικιλία πηγών και συμμετέχει σε σχετικές συζητήσεις.
- ✓ Συζητά με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές του/της για τη σημασία ιστορικών γεγονότων, ευρημάτων και τεκμηρίων, για τη δράση ιστορικών προσώπων και την καθημερινή ζωή των ανθρώπων σε διάφορες ιστορικές περιόδους
- ✓ Επισημαίνει, κατανοεί και αποδέχεται τις κοινωνικές, πολιτισμικές, θρησκευτικές και εθνικές διαφοροποιήσεις.

2.4.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Ιστορίας για την Έκθεση Προόδου

Τάξη Γ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Γνωριμία με τους μύθους και με τη λειτουργία τους στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων	
Εξοικείωση με την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και γνώσης	

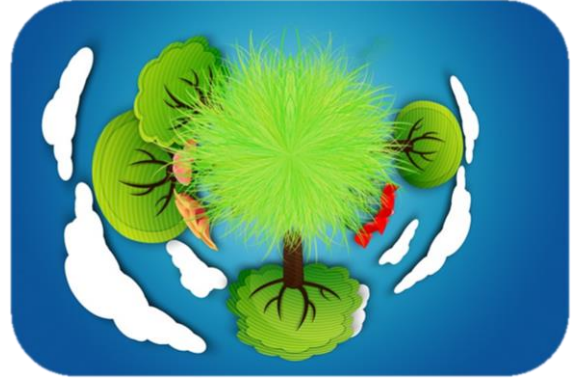
Τάξεις Δ΄ - ΣΤ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Γνώση και κατανόηση ιστορικών γεγονότων	
Επεξεργασία ιστορικών δεδομένων – Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης	

2.5 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Τάξεις Α΄ - Δ΄)

2.5.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος

Η Μελέτη του Περιβάλλοντος δεν αντιστοιχεί σε έναν μόνο επιστημονικό κλάδο, αλλά αποτελεί ένα πεδίο όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες μελετούν πολύπλοκα θέματα, τα οποία συνεξετάζουν διάφοροι επιστημονικοί κλάδοι. Για τον λόγο αυτό, το μάθημα χαρακτηρίζεται ως κατ' εξοχήν διαθεματικό και διεπιστημονικό αντικείμενο, στο πλαίσιο του οποίου δίνεται έμφαση στους συνδυασμούς, τις αλληλεπιδράσεις και τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Αναδύεται έτσι ένα πεδίο γνώσης που επιτρέπει την εξοικείωση του μαθητή και της μαθήτριας με την πολύπλοκη, πολυδιάστατη και συνεχώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα. Η Μελέτη Περιβάλλοντος στις τάξεις Α΄ - Δ΄ έχει ως στόχο να συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην απόκτηση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων, που επιτρέπουν στον μαθητή και τη μαθήτρια να παρατηρεί, να περιγράφει και να ερμηνεύει τους συσχετισμούς και τις αλληλεπιδράσεις του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η ανθρώπινη δραστηριότητα στον χώρο και τον χρόνο, με τέτοιο τρόπο ώστε να οδηγείται στη συνειδητοποίηση των πλεονεκτημάτων και της ανάγκης για αειφόρο ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με Πρόγραμμα Σπουδών, ως γενικοί εγκάρσιοι στόχοι προτείνονται μεταξύ άλλων:

- ✓ Η απόκτηση γνώσεων και η ανάπτυξη δεξιοτήτων με στόχο την ερμηνεία των αλληλεπιδράσεων ανθρωπογενούς - φυσικού περιβάλλοντος.
- ✓ Η δυνατότητα διασύνδεσης - συνδυασμού γνώσεων διαφορετικών αντικειμένων με κατάληξη την ανάπτυξη σφαιρικής αντίληψης για το φυσικό-κοινωνικό φαινόμενο της ζωής.
- ✓ Η συνειδητοποίηση της ανάγκης και των πλεονεκτημάτων της αειφόρου ανάπτυξης.
- ✓ Η αντιμετώπιση και καλλιέργεια του μαθητή και της μαθήτριας ως ερευνητή/-ήτριας με σκοπό την ικανότητα άντλησης και κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών από διαφορετικές πηγές για χρήση στην επίλυση δεδομένων προβληματικών καταστάσεων.
- ✓ Η ανάπτυξη της δεξιότητας ομότιμης συνεργασίας σε συνεργατικές ομάδες.

2.5.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Μελέτης του Περιβάλλοντος είναι τα ακόλουθα:

Τάξεις Α' - Β'

- Εξοικείωση με έννοιες που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος
- Ενδιαφέρον για ζητήματα του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή
- Οικοδόμηση μιας διαλογικής σχέσης με τον εαυτό του/της, τους άλλους ανθρώπους γύρω του/της και το κοινωνικό, ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον

Τάξεις Γ' - Δ'

- Κριτική προσέγγιση και κατανόηση εννοιών που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος
- Αξιοποίηση πληροφοριών από διαφορετικά πεδία μελέτης για την αντιμετώπιση ζητημάτων του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή
- Ανάπτυξη θετικών στάσεων για το «περιβάλλον»

2.5.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

- **Εξοικείωση με έννοιες που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μεταβαίνει από τις προσωπικές εμπειρίες και άτυπες γνώσεις σε έννοιες που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση και τη λειτουργία φυσικού-ανθρωπογενούς-κοινωνικού περιβάλλοντος.
- ✓ Εξοικειώνεται και σταδιακά χρησιμοποιεί το θεματικό λεξιλόγιο που παρουσιάζεται σε κάθε νέα ενότητα.
- ✓ Μαθαίνει να αναγνωρίζει τη διαφορετικότητα ως αναπόσπαστο στοιχείο του κόσμου που ζει και μεγαλώνει.

▪ **Ενδιαφέρον για ζητήματα του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναγνωρίζει τις διαφορές σε ερωτήσεις του τύπου «γιατί;», «τι;», «πού;», «πότε;» και «πώς;».
- ✓ Δείχνει ενδιαφέρον για τον κόσμο που τον/την περιβάλλει και διατυπώνει ερωτήματα, απορίες και προβληματισμούς.
- ✓ Ανταποκρίνεται θετικά σε εργασίες που σχετίζονται με τα θέματα που επεξεργάζονται στην τάξη και παίρνει πρωτοβουλίες εμπλουτίζοντάς τες (π.χ. διεξάγει συνέντευξη με πρόσωπα του οικογενειακού περιβάλλοντος, παρατηρεί και καταγράφει απλά δεδομένα στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον, φέρνει στην τάξη σχετικό υλικό).

▪ **Οικοδόμηση μιας διαλογικής σχέσης με τον εαυτό του/της, τους άλλους ανθρώπους γύρω του/της και το κοινωνικό, ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναπτύσσει θετική στάση για τον εαυτό του/της, το σώμα του/της και την ταυτότητά του/της.
- ✓ Μαθαίνει να κινείται με ασφάλεια στον χώρο του σχολείου και να υιοθετεί τους κανόνες της σχολικής ζωής.
- ✓ Εκφράζει απορίες, σκέψεις και προβληματισμούς σχετικά με τις σχέσεις του με τους/τις συνομηλίκους/-ές του/της και τους ανθρώπους του άμεσου περιβάλλοντός του/της.
- ✓ Αρχίζει να διατυπώνει προβληματισμούς για τη σχέση ανθρώπου – «περιβάλλοντος» και εκφράζει τις πρώτες του/της διαπιστώσεις για τη διεπίδρασή τους.

Τάξεις Γ' - Δ'

▪ **Κριτική προσέγγιση και κατανόηση εννοιών που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Προσεγγίζει κριτικά και κατανοεί τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά έννοιες που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση και τη λειτουργία φυσικού-ανθρωπογενούς-κοινωνικού περιβάλλοντος.
- ✓ Δημιουργεί μια σφαιρική αντίληψη για τη ζωή με την ανάπτυξη γνωστικών διασυνδέσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ διαφορετικών αντικειμένων.
- ✓ Κατανοεί το νέο λεξιλόγιο που συνοδεύει τις έννοιες που αναλύονται και τα φαινόμενα που παρουσιάζονται.

- **Αξιοποίηση πληροφοριών από διαφορετικά πεδία μελέτης για την αντιμετώπιση ζητημάτων του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και συνδυάζει κριτικά πληροφορίες από διαφορετικά διαθεματικά πεδία, όπως η Φυσική, η Βιολογία, η Γεωγραφία, η Αγωγή Καταναλωτή, η Αγωγή στα Μ.Μ.Ε. και η Σύγχρονη Τεχνολογία, με στόχο την ερμηνεία, την περιγραφή και, σε έναν βαθμό, την πρόβλεψη των αλληλεπιδράσεων του φυσικού, ανθρωπογενούς και κοινωνικού περιβάλλοντος και της ανάγκης για αειφόρο ανάπτυξη.
- ✓ Προβαίνει σε εκτίμηση δεδομένων και επίλυση προβληματικών καταστάσεων.

- **Ανάπτυξη θετικών στάσεων για το «περιβάλλον»**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Προσεγγίζει και υιοθετεί αξίες που παρουσιάζονται στο μελετώμενο κάθε φορά αντικείμενο/φαινόμενο.
- ✓ Αναπτύσσει θετική στάση έναντι αξιών από τα πεδία της αειφορίας, της περιβαλλοντικής αγωγής, της αγωγής καταναλωτή, της ολιστικής αντιμετώπισης του φαινομένου της ζωής, της σημασίας της αλληλεπίδρασης φυσικού - ανθρωπογενούς - κοινωνικού περιβάλλοντος για τη συνέχιση του φαινομένου της ζωής κ.λπ.

2.5.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Έκθεση Προόδου

Τάξη Γ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Εξοικείωση με έννοιες που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος	
Ενδιαφέρον για ζητήματα του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή	
Οικοδόμηση μιας διαλογικής σχέσης με τον εαυτό του/της, τους άλλους ανθρώπους γύρω του/της και το κοινωνικό, ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον	

Τάξεις Δ΄ - ΣΤ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κριτική προσέγγιση και κατανόηση εννοιών που συνδέονται με τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση του κοινωνικού, ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος	
Αξιοποίηση πληροφοριών από διαφορετικά πεδία μελέτης για την αντιμετώπιση ζητημάτων του «περιβάλλοντος» που έχουν σχέση με την καθημερινή ζωή	
Ανάπτυξη θετικών στάσεων για το «περιβάλλον»	

2.6 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄)

2.6.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Γεωγραφίας

Στο μάθημα της Γεωγραφίας οι μαθητές/-ήτριες μαθαίνουν να περιγράφουν τη φυσιογνωμία των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της Ελλάδας και των ηπείρων, να κάνουν συγκρίσεις και να βρίσκουν τις μεταξύ τους σχέσεις, να αντλούν πληροφορίες από διάφορα είδη χαρτών για να περιγράψουν τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά ενός φυσικού τοπίου της Ελλάδας και του κόσμου συνολικά και κατά ήπειρο. Επίσης, περιγράφουν κατανομές και σχέσεις των φυσικών και ανθρωπογενών χαρακτηριστικών της Ελλάδας και των ηπείρων και αναφέρουν παραδείγματα για να εξηγήσουν τις αλληλεξαρτήσεις φυσικού περιβάλλοντος και ανθρώπινης δραστηριότητας σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

2.6.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Γεωγραφίας είναι τα ακόλουθα:

- Οικοδόμηση και διεύρυνση των προσωπικών εμπειριών στη Γεωγραφία
- Εφαρμογή γνώσεων σε πραγματικά και σύγχρονα πλαίσια
- Μελέτη θεμάτων στο πεδίο (έξω από την τάξη) ατομικά και ως μέλος ομάδας με την αξιοποίηση ποικίλων ερευνητικών προσεγγίσεων
- Αξιοποίηση ποικιλίας πηγών, συμπεριλαμβανομένων χαρτών και εποπτικών μέσων

2.6.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

▪ Οικοδόμηση και διεύρυνση των προσωπικών εμπειριών στη Γεωγραφία

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Χρησιμοποιεί πρακτικές και βιωματικές διαδικασίες για να διευρύνει την κατανόηση και την επίγνωσή του/της για μια σειρά γεωγραφικών και γεωλογικών εννοιών, όπως η σημαντικότητα της θέσης, η φύση του περιβάλλοντος, η δομή και λειτουργία του πλανήτη μας, καθώς και την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης.
- ✓ Αναπτύσσει ικανότητες που του/της επιτρέπει να παρατηρεί, να περιγράφει και να ερμηνεύει μορφές και φαινόμενα στην επιφάνεια της γης (σε εθνική και παγκόσμια κλίμακα) που αφορούν σε σχέσεις και αλληλεπιδράσεις του φυσικού, ανθρωπογενούς και κοινωνικού περιβάλλοντος.

▪ **Εφαρμογή γνώσεων σε πραγματικά και σύγχρονα πλαίσια**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αποκτά ένα ισχυρό πλαίσιο μάθησης, μέσα από τη μελέτη του τοπικού και του ευρύτερου περιβάλλοντος, για την αλλαγή στον σύγχρονο κόσμο, χρησιμοποιώντας πολυμεσικά δεδομένα, εικόνες και κείμενα και σύγχρονα παραδείγματα.
- ✓ Αποκτά ικανότητες για ανάπτυξη δράσεων μέσα στον πραγματικό κόσμο έξω και πέρα από το σχολείο του/της, εμπλέκοντας ανθρώπους και πραγματικούς τόπους.

▪ **Μελέτη θεμάτων στο πεδίο (έξω από την τάξη) ατομικά και ως μέλος ομάδας με την αξιοποίηση ποικίλων ερευνητικών προσεγγίσεων**

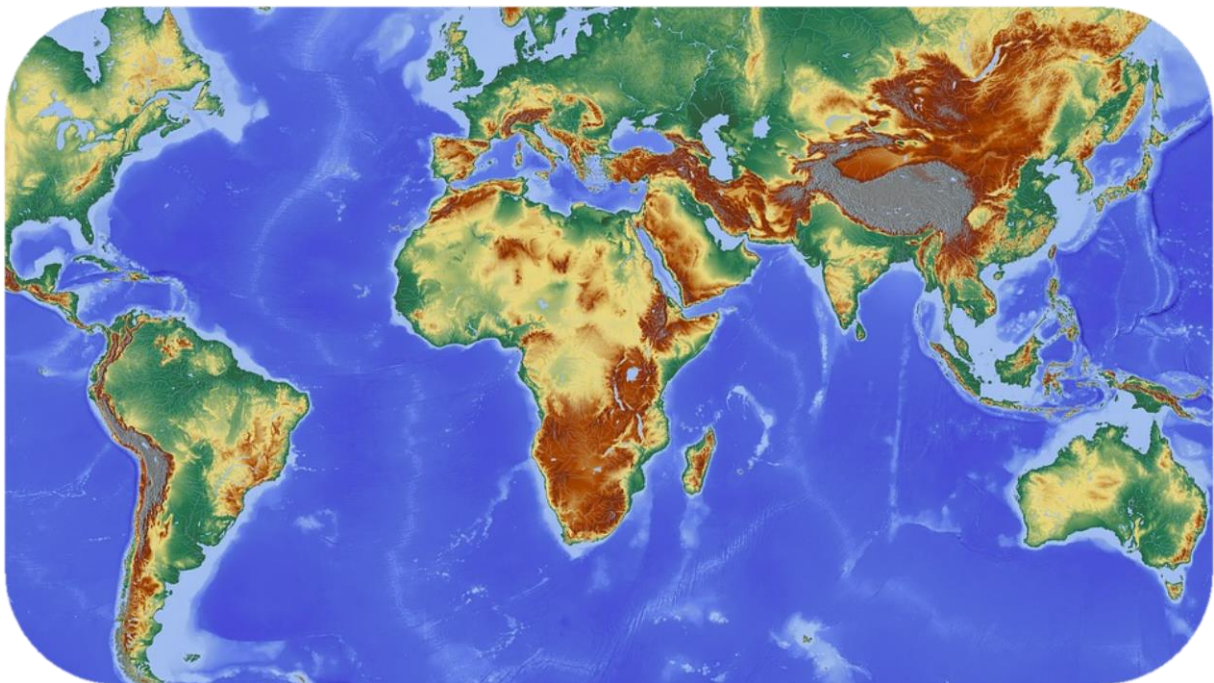
Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αποκτά μέσα από τη συμμετοχή του/της σε ομάδες εργασίας μια πιο ενήμερη και υπεύθυνη συμπεριφορά που θα τον/την βοηθήσει να παίρνει αποφάσεις και να δρα ανεξάρτητα τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και ως πολίτης της κοινωνίας.

▪ **Αξιοποίηση ποικιλίας πηγών, συμπεριλαμβανομένων χαρτών και εποπτικών μέσων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ενημερώνεται για τη χαρτογράφηση και την οπτικοποίηση των πληροφοριών και ασκείται για τη χρήση τους στην καθημερινή του/της ζωή.

2.6.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Γεωγραφίας για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Οικοδόμηση και διεύρυνση των προσωπικών εμπειριών στη Γεωγραφία	
Εφαρμογή γνώσεων σε πραγματικά και σύγχρονα πλαίσια	
Μελέτη θεμάτων στο πεδίο (έξω από την τάξη) ατομικά και ως μέλος ομάδας με την αξιοποίηση ποικίλων ερευνητικών προσεγγίσεων	
Αξιοποίηση ποικιλίας πηγών, συμπεριλαμβανομένων χαρτών και εποπτικών μέσων	

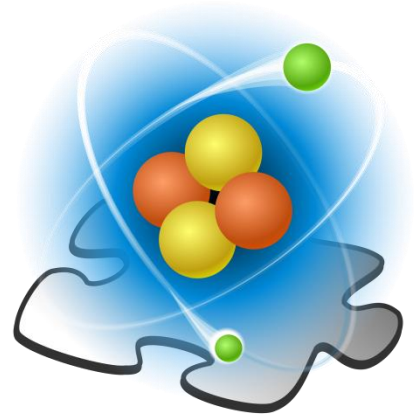
2.7 ΦΥΣΙΚΑ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄)

2.7.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Φυσικών

Τα ισχύοντα προγράμματα σπουδών (ΠΣ) που αφορούν στη διδασκαλία της Φυσικής εστιάζουν σε γνωστικούς και ευρύτερους παιδαγωγικούς, καθώς και σε πολιτισμικούς στόχους.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, με βασικό εργαλείο για τη μελέτη του κόσμου που μας περιβάλλει την επιστημονική μεθοδολογία, ερευνούν ατομικά ή σε ομάδες τα φυσικά φαινόμενα, θέτουν ερωτήματα και διατυπώνουν υποθέσεις, πειραματίζονται και καταλήγουν σε συμπεράσματα, καθώς διερευνούν ζητήματα της καθημερινής πρακτικής, ερμηνεύουν τα φαινόμενα και επιλύουν προβλήματα.

Ακολουθώντας τις κατευθύνσεις αυτές, παραθέτουμε τα κριτήρια για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών. Τα κριτήρια αναπτύχθηκαν με κατεύθυνση από τις απλούστερες πρακτικές προς τις πιο σύνθετες (λειτουργικές διαδικασίες, πειραματικές διαδικασίες και κατασκευές, γλώσσα των Φυσικών Επιστημών, ερμηνείες φαινομένων), με ταυτόχρονη διεύρυνση του θεματικού πεδίου (καθημερινή ζωή, εργαστηριακή πρακτική και κατασκευές, επίλυση προβλήματος, ερμηνευτική προσέγγιση φαινομένων).

2.7.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των Φυσικών είναι τα ακόλουθα:

- Εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων και διαδικασιών για τη μελέτη ζητημάτων της καθημερινής ζωής
- Αξιοποίηση της γλώσσας των Φυσικών Επιστημών στον προφορικό και γραπτό λόγο, καθώς και στην επίλυση συναφών προβλημάτων
- Ερμηνεία φαινομένων που αφορούν τον φυσικό κόσμο με τη συγκρότηση επιστημονικών επιχειρημάτων

2.7.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

- **Εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων και διαδικασιών για τη μελέτη ζητημάτων της καθημερινής ζωής**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εξοικειώνεται με επιστημονικές μεθόδους και διαδικασίες, όπως παρατήρηση, καταγραφή, ταξινόμηση, σύγκριση, καθώς, επίσης και με την αφηγηματική τεχνική και την προφορική και εικονική επικοινωνία.

- ✓ Εφαρμόζει επιστημονικές πειραματικές μεθόδους και τεχνικές για τη μελέτη των φαινομένων του φυσικού κόσμου και την απόκτηση εμπειρίας.
- ✓ Εκτελεί πειράματα, εφαρμόζει ερευνητικές διαδικασίες, αναλύει δεδομένα εξάγει συμπεράσματα και κατασκευάζει πίνακες και απλές γραφικές παραστάσεις.

▪ **Αξιοποίηση της γλώσσας των Φυσικών Επιστημών στον προφορικό και γραπτό λόγο, καθώς και στην επίλυση συναφών προβλημάτων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αξιοποιεί την ορολογία και τις επιστημονικές έννοιες στον γραπτό και τον προφορικό λόγο.
- ✓ Αξιοποιεί βασικούς επιστημονικούς όρους για να διασαφηνίζει έννοιες, ιδέες και αντιλήψεις σχετικά με τα μελετώμενα φαινόμενα και την επίλυση συναφών προβλημάτων.

▪ **Ερμηνεία φαινομένων που αφορούν τον φυσικό κόσμο με τη συγκρότηση επιστημονικών επιχειρημάτων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Διατυπώνει τους ισχυρισμούς του/της, αναλύει το σκεπτικό του/της και χρησιμοποιεί τις κατάλληλες αποδείξεις συγκροτώντας επιστημονικά επιχειρήματα για την ερμηνεία των φυσικών φαινομένων.
- ✓ Ελέγχει τα επιχειρήματα για την ερμηνεία των πειραματισμών στο επίπεδο της ομάδας, μέσω αναστοχασμού και κριτικής προσέγγισης

2.7.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Φυσικών για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων και διαδικασιών για τη μελέτη ζητημάτων της καθημερινής ζωής	
Αξιοποίηση της γλώσσας των Φυσικών Επιστημών στον προφορικό και γραπτό λόγο, καθώς και στην επίλυση συναφών προβλημάτων	
Ερμηνεία των φυσικών φαινομένων με τη συγκρότηση επιστημονικών επιχειρημάτων	

2.8 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄)

2.8.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής

Σκοπός του μαθήματος είναι η **εκπαίδευση** των μαθητών και μαθητριών **σε ζητήματα κοινωνικής και πολιτικής αγωγής**. Η διδασκαλία του μαθήματος στοχεύει όχι μόνο στην απόκτηση γνώσεων, αλλά και στην καλλιέργεια στάσεων και αξιών, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που χαρακτηρίζουν τον **σύγχρονο δημοκρατικό πολίτη, άνδρα ή γυναίκα**. Έναν πολίτη που καλείται να ζήσει και να συνυπάρξει με τους άλλους στα πλαίσια της Ελλάδας, της Ευρώπης και της Διεθνούς Κοινότητας, σε έναν συνεχώς και ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο. Η έννοια του δημοκρατικού πολίτη διαμορφώνεται α) από την εθνική μας νομοθεσία (Σύνταγμα και Νόμοι του Κράτους), β) από τα κείμενα της Ε.Ε. και γ) από τα κείμενα και τις διακηρύξεις των Διεθνών Οργανισμών.

Οι **ειδικότεροι στόχοι** του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής είναι:

- Η πνευματική ανάπτυξη των παιδιών με την προώθηση της γνώσης και της κατανόησης των οικουμενικών και διαχρονικών αξιών της ανθρώπινης κοινωνίας, με απώτερο στόχο την εφαρμογή τους στην καθημερινή ζωή.
- Η ηθική ανάπτυξη και η κατανόηση κοινωνικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.
- Η κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη ώστε να υπάρχει η απαιτούμενη γνώση για υπεύθυνη και επαρκή συμμετοχή στο κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι.
- Η ανάπτυξη της ελληνικής ταυτότητας και συνείδησης με βάση την εθνική και πολιτιστική μας κληρονομιά.
- Η καλλιέργεια των κοινωνικών σχέσεων και της κοινωνικής συνοχής, της ατομικής ευθύνης και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

2.8.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής είναι τα ακόλουθα:

- Κατανόηση εννοιών που συνδέονται με την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα
- Καλλιέργεια θετικών στάσεων για την ιδιότητα του/της ενεργού πολίτη
- Επεξεργασία δεδομένων και αναζήτηση λύσεων σε κοινωνικές προβληματικές καταστάσεις

2.8.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

▪ Κατανόηση εννοιών που συνδέονται με την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Είναι σε θέση να προσεγγίζει κριτικά και να κατανοεί τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά έννοιες.
- ✓ Είναι σε θέση να ερμηνεύει αναλογικά τις παρουσιαζόμενες έννοιες στο πλαίσιο της μελετώμενης κάθε φορά κοινωνικής πραγματικότητας (χωρικά-χρονικά).
- ✓ Είναι σε θέση να κατανοεί έννοιες όπως δημοκρατία, ειρήνη, ανθρώπινα δικαιώματα, διεθνής συνεργασία, ισότητα, πλουραλισμός, διαφορετικότητα, κοινωνικο-πολιτική και οικονομική ανάπτυξη.

▪ Καλλιέργεια θετικών στάσεων για την ιδιότητα του/της ενεργού πολίτη

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί και προσεγγίζει κριτικά αξίες που διαμορφώνονται στο πλαίσιο της κοινωνικής πραγματικότητας σε τοπικό και παγκόσμιο πλαίσιο.
- ✓ Αναπτύσσει θετικές στάσεις για τον/την ενεργό/ πολίτη και για τη διαδικασία της συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.
- ✓ Κατανοεί και ενσωματώνει αξίες όπως η ισότητα, η δικαιοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η αποδοχή της διαφορετικότητας, η κοινωνική αλληλεγγύη, οι κοινωνικές-πολιτικές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του πολίτη.

▪ Επεξεργασία δεδομένων και αναζήτηση λύσεων σε κοινωνικές προβληματικές καταστάσεις

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Προσεγγίζει κριτικά προβληματικές κοινωνικές καταστάσεις.
- ✓ Προτείνει λύσεις σε προβληματικές κοινωνικές καταστάσεις στηριζόμενος/η στην ανάλυση των υπαρχόντων δεδομένων και των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί διαθεματικά στο πλαίσιο της κοινωνικής και πολιτικής παιδείας.

2.8.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση εννοιών που συνδέονται με την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα	
Καλλιέργεια θετικών στάσεων για την ιδιότητα του/της ενεργού πολίτη	
Επεξεργασία δεδομένων και αναζήτηση λύσεων σε κοινωνικές προβληματικές καταστάσεις	

2.9 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ (Τάξεις Α' - ΣΤ')

2.9.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Εικαστικών

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν και να απολαύσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τις Εικαστικές Τέχνες μέσα από ισόρροπες δραστηριότητες έρευνας και δημιουργίας έργων, αλλά και απόκτησης γνώσεων και κατανόησης του φαινομένου της Τέχνης, για να καλλιεργηθούν ως δημιουργοί και ως φιλότεχνοι θεατές.

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν να δημιουργήσουν και, μέσα από τη δύναμη της δημιουργικής διαδικασίας να γνωρίσουν τον εαυτό τους, τους/τις άλλους/άλλες και το περιβάλλον τους.

Ειδικότερα με το μάθημα των Εικαστικών επιδιώκεται να καλλιεργηθεί:

- Η δημιουργικότητα του μαθητή ή της μαθήτριας, η παραγωγή καλλιτεχνικού έργου, η συμμετοχή του/της στις εικαστικές τέχνες.
- Η γνώση και η χρήση των υλικών, των μέσων, των εργαλείων και των πηγών σε ποικίλες εικαστικές μορφές.
- Η ευαίσθητη ανταπόκριση, η κατανόηση, η κριτική προσέγγιση και η ανάλυση του εικαστικού έργου, αλλά και του φαινομένου της Τέχνης γενικότερα.
- Η κατανόηση της πολιτιστικής διάστασης και η συμβολή των τεχνών στον πολιτισμό διαχρονικά και συγχρονικά.

2.9.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των Εικαστικών είναι τα ακόλουθα:

Τάξεις Α' - Β'

- Γνώση απλών μορφικών στοιχείων και πειραματισμός με διαφορετικά υλικά, μέσα και τεχνικές
- Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες
- Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων

Τάξεις Γ' - Δ'

- Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών
- Αναγνώριση διαφορετικών ειδών εικαστικής τέχνης
- Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες
- Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων

Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄

- Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών
- Διατύπωση αιτιολογημένης άποψης για το δικό του/της «έργο τέχνης»
- Κατανόηση στοιχείων από την Ιστορία της Τέχνης και εφαρμογές
- Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες
- Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων

2.9.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α΄ - Β΄

- **Γνώση απλών μορφικών στοιχείων και πειραματισμός με διαφορετικά υλικά, μέσα και τεχνικές**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ανακαλύπτει και πειραματίζεται με διαφορετικά υλικά δημιουργώντας εικαστικά έργα, σχεδιάζει ελεύθερα ή με περιγράμματα, ανθρώπους, ζώα, φυτά, κ.ά.
- ✓ Παρατηρεί και αναγνωρίζει τα χρώματα στο περιβάλλον και στα έργα τέχνης και δοκιμάζει ποικίλους τρόπους χρωματισμού.

- **Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μέσα από καλλιτεχνικές εφαρμογές και δραστηριότητες, εκφράζει σκέψεις, προτιμήσεις, ιδέες, απόψεις, συναισθήματα.
- ✓ Παρουσιάζει και εκθέτει τα έργα του/της στην τάξη και στο σχολείο.

- **Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συνεργάζεται με τους/τις συμμαθητές/-ήτριες, ανταλλάσσει απόψεις, γνώσεις, ιδέες, δεξιότητες με στόχο τη δημιουργία ατομικών και ομαδικών έργων.
- ✓ Κατανοεί τη σημασία της φροντίδας των υλικών που χρησιμοποιεί. Συμμετέχει στο συμάζεμα του χώρου.

Τάξεις Γ' - Δ'

- **Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Πειραματίζεται και αξιοποιεί διαφορετικά υλικά.
 - ✓ Αναγνωρίζει και συμπεριλαμβάνει στα έργα απλά μορφικά στοιχεία.
- **Αναγνώριση διαφορετικών ειδών εικαστικής τέχνης**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Συμμετέχει σε συζητήσεις ανάλυσης και κατανόησης διαφορετικών ειδών εικαστικής τέχνης.
 - ✓ Χρησιμοποιεί σταδιακά την κατάλληλη ορολογία, εκφράζει σκέψεις, απόψεις και συναισθήματα.
- **Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Μέσα από καλλιτεχνικές δραστηριότητες, εκφράζει σκέψεις, προτιμήσεις, ιδέες, απόψεις, συναισθήματα.
 - ✓ Παρουσιάζει και εκθέτει τα έργα του/της στην τάξη και στο σχολείο.
- **Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Συνεργάζεται με τους/τις συμμαθητές/-ήτριες, ανταλλάσσει απόψεις, γνώσεις, ιδέες, δεξιότητες, με στόχο τη δημιουργία ατομικών και ομαδικών έργων.
 - ✓ Κατανοεί τη σημασία της φροντίδας των υλικών που χρησιμοποιεί. Συμμετέχει στο συμμάζεμα του χώρου.

Τάξεις Ε' - ΣΤ'

- **Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Επιλέγει και αξιοποιεί τα κατάλληλα υλικά, μέσα και εργαλεία.
 - ✓ Αξιοποιεί κατάλληλα τις νέες πληροφορίες για να εμπλουτίσει τα έργα του/της.
 - ✓ Αναγνωρίζει και αξιοποιεί μορφές και μορφικά στοιχεία.
- **Διατύπωση αιτιολογημένης άποψης για το δικό του/της «έργο τέχνης»**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

 - ✓ Εκφράζει την άποψή του/της και συζητά για το δικό του/της «έργο τέχνης» χρησιμοποιώντας την ανάλογη ορολογία.

▪ Κατανόηση στοιχείων από την Ιστορία της Τέχνης και εφαρμογές

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Παρατηρεί, συγκρίνει και αναλύει έργα διαφορετικών εποχών και ανακαλύπτει ομοιότητες και διαφορές.
- ✓ Παρατηρεί και δημιουργεί δικά του/της πρωτότυπα έργα με αφορμή έργα διαφορετικών εποχών.
- ✓ Αξιοποιεί εικαστική ορολογία από την Ιστορία της Τέχνης.

▪ Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μέσα από καλλιτεχνικές δραστηριότητες, εκφράζει σκέψεις, προτιμήσεις, ιδέες, απόψεις, συναισθήματα.
- ✓ Παρουσιάζει και εκθέτει τα έργα του/της στην τάξη και στο σχολείο.

▪ Συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές των άλλων

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συνεργάζεται με τους/τις συμμαθητές/-ήτριες, ανταλλάσσει απόψεις, γνώσεις, ιδέες, δεξιότητες με στόχο τη δημιουργία ατομικών και ομαδικών έργων.
- ✓ Κατανοεί τη σημασία της φροντίδας των υλικών που χρησιμοποιεί. Φροντίζει στο συμμάζεμα του χώρου.

2.9.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Εικαστικών για την Έκθεση Προόδου

Τάξεις Α΄-Β΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Γνώση απλών μορφικών στοιχείων και πειραματισμός με διαφορετικά υλικά, μέσα και τεχνικές	
Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες	
Συνεργασία με τους συμμαθητές και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές του άλλου	

Τάξεις Γ'-Δ'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών	
Αναγνώριση διαφορετικών ειδών εικαστικής τέχνης	
Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες	
Συνεργασία με τους συμμαθητές και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές του άλλου	

Τάξεις Ε'-ΣΤ'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Αξιοποίηση μορφικών στοιχείων, διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών	
Διατύπωση αιτιολογημένης άποψης για το δικό του/της «έργο τέχνης»	
Κατανόηση στοιχείων από την Ιστορία της Τέχνης	
Συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες	
Συνεργασία με τους συμμαθητές και σεβασμός στο έργο και τις επιλογές του άλλου	

2.10 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΣΙΚΗ (Τάξεις Α΄ - ΣΤ΄)

2.10.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Μουσικής

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Μουσικής και, σύμφωνα με τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών, οι μαθητές/-ήτριες του Δημοτικού και οι έφηβοι/-ες καλούνται να μάθουν να τραγουδούν αλλά και να ακούν ορθά, να εκτιμούν και να ανταποκρίνονται σε αισθητικά ερεθίσματα, να κατανοούν βασικά στοιχεία της θεωρίας - οργανογνωσίας - ιστορίας της Μουσικής και τέλος να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους μέσα σε πνεύμα ενεργού πειραματισμού, συνεργασίας, πειθαρχίας και υπευθυνότητας.

Τα κριτήρια της περιγραφικής αξιολόγησης στο μάθημα της Μουσικής διέπονται από δύο θεμελιώδεις αρχές:

- την αισθητική καλλιέργεια και
- την ταυτόχρονη βιωματική κατάκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό, τα κριτήρια εστιάζουν πρωτίστως στον συναισθηματικό και ψυχο-κινητικό τομέα της εξέλιξης των μαθητών/-τριών και δευτερευόντως στον γνωστικό (απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων). Η Μουσική ενθαρρύνει τον/τη μαθητή/-ήτρια να συνεργάζεται, να εκφράζει τα συναισθήματά του/της, να απολαμβάνει, να ανακαλύπτει και, σωστά καθοδηγούμενος/-η, να πειθαρχεί, να ακούει, να σέβεται. Το θέμα της ψυχικής αποφόρτισης σε συνδυασμό με την πνευματική ανάπτυξη είναι το κύριο ζητούμενο του μαθήματος αυτού. Μέσα σε αυτή την ατμόσφαιρα, καλλιεργείται η χαρά και η επιβεβαίωση της αξίας και της αυτοεκτίμησης κάθε ανθρώπου. Ένας καλός ακροατής ή μία καλή ακροάτρια αφουγκράζεται καλύτερα και τον εαυτό του/της και τον συνάνθρωπό του/της. Αξιολογείται επομένως ποιοτικά η ευεργετική επίδραση της Τέχνης του Ήχου στο παιδί και στον/στην έφηβο/-η, αφού τα ποσοτικά - μετρήσιμα μεγέθη δεν μπορούν απολύτως να συνδυαστούν με τον ρόλο της Μουσικής στο σχολείο. Σε κάθε περίπτωση, η αξιολόγηση αποτελεί μια μακρόπνοη διαδικασία, η οποία βασίζεται στη μοναδικότητα και ιδιαιτερότητα του κάθε παιδιού.

2.10.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Μουσικής είναι τα ακόλουθα:

Τάξεις Α' - Γ'

- Κατανόηση βασικών εννοιών
- Ανταπόκριση στις δραστηριότητες
- Διάθεση συνεργασίας / ομαδικότητα / έκφραση

Τάξεις Δ' - ΣΤ'

- Αναγνώριση βασικών συμβόλων
- Συμμετοχή στις δραστηριότητες
- Διάθεση για ακρόαση - έκφραση

2.10.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

- **Βασικές έννοιες:** δυναμική – ταχύτητα – ηχώχρωμα – τονικό ύψος – απλά μέτρα.
- **Ανταπόκριση:** η ικανότητα να ξεχωρίζουν βαθμηδόν τα παραπάνω χαρακτηριστικά μέσα στους ήχους και στα τραγούδια.
- **Συνεργασία / ομαδικότητα / έκφραση:** παρακολουθούμε τη διάθεση για συμμετοχή στο τραγούδι, στην απλή εκτέλεση ρυθμικών – μελωδικών παιχνιδιών, τη δυναμική των σχέσεων που αναπτύσσονται καθώς και την εξωτερίκευση των συναισθημάτων μέσα από αυτά.
- **Αναγνώριση βασικών συμβόλων:** αξιολογείται η εξοικείωση με τη χρήση συμβόλων και όρων της Μουσικής μέσα από την ακρόαση, το τραγούδι και τη συζήτηση.
- **Συμμετοχή στις δραστηριότητες:** ανιχνεύεται η διάθεση για ομαδική συμμετοχή και δημιουργία στο πλαίσιο της τήρησης των κανόνων.
- **Ακρόαση - έκφραση:** αξιολογείται η στάση απέναντι σε προτεινόμενες ακροάσεις, η επιθυμία για εξερεύνηση νέων ηχοτοπίων και η διάθεση για συζήτηση, σχολιασμό και εξωτερίκευση συναισθημάτων.

2.10.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Μουσικής για την Έκθεση Προόδου

Τάξεις Α' - Γ'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση βασικών εννοιών	
Ανταπόκριση στις δραστηριότητες	
Διάθεση συνεργασίας / ομαδικότητα / έκφραση	

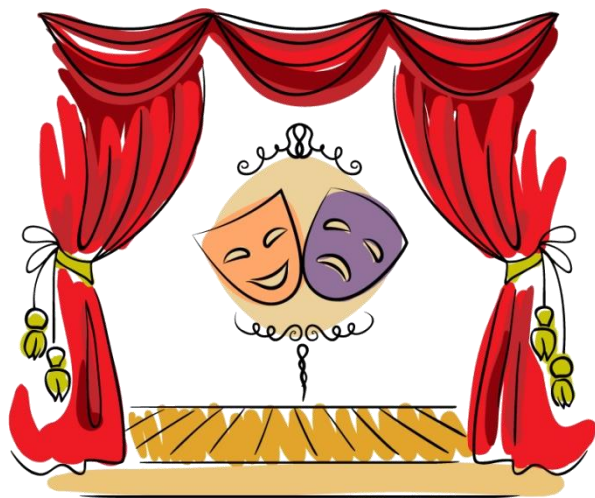
Τάξεις Δ' - ΣΤ'

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Αναγνώριση βασικών συμβόλων	
Συμμετοχή στις δραστηριότητες	
Διάθεση για ακρόαση - έκφραση	

2.11 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Α' - Δ')

2.11.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής

Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου επιδιώκεται οι μαθητές/-ήτριες, στο πλαίσιο της επαφής τους με το Θέατρο, να αναπτύσσουν με δημιουργικό τρόπο τις εκφραστικές τους ικανότητες και να εντάσσονται με αρμονικό τρόπο στην ομάδα. Στις τάξεις Γ' και Δ' του Δημοτικού Σχολείου επιδιώκεται οι μαθητές/-ήτριες, στο πλαίσιο της μύησης τους στους κώδικες του Θεάτρου, να συνεργάζονται με δημιουργικό τρόπο με την ομάδα, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της θεατρικής έκφρασης στην προσέγγιση ενός δεδομένου θέματος.

2.11.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα της Θεατρικής Αγωγής είναι τα ακόλουθα:

Τάξεις Α' - Β'

- Ένταξη και συμμετοχή στην ομάδα
- Ενεργοποίηση σωματική - φωνητική - αισθητηριακή
- Έκφραση και επικοινωνία

Τάξεις Γ' - Δ'

- Δημιουργική συνεργασία ομάδας
- Κατανόηση βασικών εννοιών
- Έκφραση και επικοινωνία
- Ανάλυση και σύνθεση ενός δεδομένου θέματος

2.11.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

▪ Ένταξη και συμμετοχή στην ομάδα

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εντάσσει τον εαυτό του/της στο πλαίσιο της ομάδας και ταυτόχρονα διεκδικεί τη θέση του/της σ' αυτήν.

▪ Ενεργοποίηση σωματική - φωνητική - αισθητηριακή

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Μπορεί να παρατηρεί με προσοχή, να ακούει και να αγγίζει. Τα αισθητήρια είναι εργαλεία ανάγνωσης του μικρόκοσμου της/του μαθήτριας/-ητή. Μέσα από τις διαδικασίες αυτές πειραματίζεται και αντιλαμβάνεται ότι ο εαυτός της/του αποτελεί μέρος του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα αποκτάει τη δυνατότητα να απελευθερώνει τις αισθήσεις και τη φαντασία της/του.

▪ Έκφραση και επικοινωνία

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Έχει αναπτύξει δυνατότητες και μηχανισμούς έκφρασης με λόγο, κίνηση κ.λπ. Συνδυάζει σκέψη και έκφραση μέσα από δραστηριότητες, όπως ο αυτοσχεδιασμός.

Τάξεις Γ' - Δ'

▪ Δημιουργική συνεργασία ομάδας

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συνεργάζεται δημιουργικά με την ομάδα, αποδεχόμενος/-η τους μηχανισμούς και τις συμπεριφορές της ομαδικότητας και της συλλογικότητας μέσα από ομαδοσυνεργατικές εργασίες και παιχνίδια.

▪ Κατανόηση βασικών εννοιών

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί βασικές έννοιες (π.χ. θεατρική σύμβαση, ρόλος, πραγματικό, φανταστικό κ.λπ.).

- **Έκφραση και επικοινωνία**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Εκφράζεται και επικοινωνεί λεκτικά και μη λεκτικά τόσο μέσω της αξιοποίησης των προσωπικών εκφραστικών του/της μέσων όσο και μέσω της αξιοποίησης διαφόρων μορφών θεάτρου.

- **Ανάλυση και σύνθεση ενός δεδομένου θέματος**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναλύει και συνθέτει ένα δεδομένο θέμα, μια κατάσταση, μια συμπεριφορά.

2.11.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου

Τάξεις Α΄-Β΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Ένταξη και συμμετοχή στην ομάδα	
Ενεργοποίηση σωματική - φωνητική - αισθητηριακή	
Έκφραση και επικοινωνία	

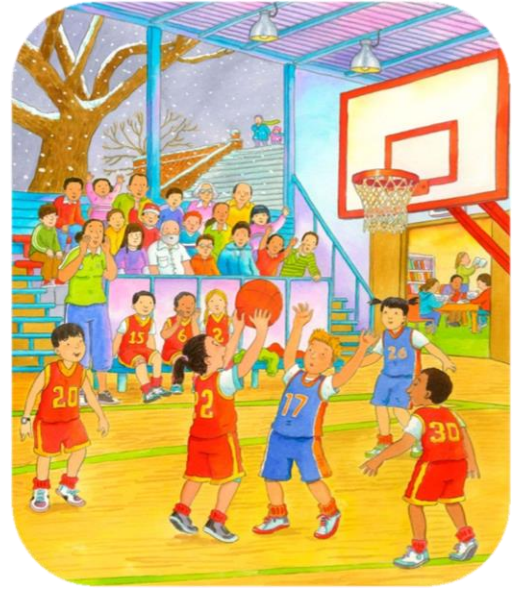
Τάξεις Γ΄-Δ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Δημιουργική συνεργασία ομάδας	
Κατανόηση βασικών εννοιών	
Έκφραση και επικοινωνία	
Ανάλυση και σύνθεση ενός δεδομένου θέματος	

2.12 ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Τάξεις Α' - ΣΤ')

2.12.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής

Στα Προγράμματα Σπουδών, η Φυσική Αγωγή αντιμετωπίζεται ως ένα πολυδιάστατο γνωστικό αντικείμενο που σκοπό έχει να συμβάλλει στη σωματική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών και παράλληλα να βοηθήσει στην ψυχική και πνευματική τους καλλιέργεια, καθώς και στην αρμονική ένταξή τους στην κοινωνία. Προτεραιότητα έχει η ανάπτυξη των κινητικών δεξιοτήτων των μαθητών/-τριών και, μέσω αυτών, η καλλιέργεια των φυσικών τους ικανοτήτων και η ενίσχυση της υγείας τους. Επιπλέον, επιδιώκεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών, όπως είναι η αυτοεκτίμηση, η κριτική και η δημιουργική σκέψη, η θετική κοινωνική συμπεριφορά, η αποδοχή των άλλων, η επικοινωνία κ.ά.

2.12.2 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

▪ Ανάπτυξη κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναπτύσσει τις αντιληπτικές του/της ικανότητες: κιναισθητική αντίληψη, οπτική αντίληψη, ακουστική αντίληψη, αντίληψη μέσω αφής.
- ✓ Αναπτύσσει ικανότητες συντονισμού.
- ✓ Αναπτύσσει τις βασικές δεξιότητες ισορροπίας, μετακίνησης, ρυθμού και τους συνδυασμούς τους.
- ✓ Συνδυάζει δεξιότητες που ενσωματώνουν τις κινητικές έννοιες του χώρου (επίπεδα, κατευθύνσεις, τροχιές), της προσπάθειας (δύναμη, ταχύτητα, ροή) και των σχέσεων (με άλλους, με σταθερά ή κινούμενα αντικείμενα).

▪ Συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γνωρίζει τον σωστό τρόπο εξάσκησης των δεξιοτήτων.
- ✓ Γνωρίζει και εφαρμόζει τις έννοιες που αφορούν την κίνηση.

- ✓ Γνωρίζει τις διαφορετικές δυνατότητες που έχει για την εξάσκηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων.
- ✓ Γνωρίζει την ανάπτυξη στρατηγικών για την αποτελεσματική συμμετοχή σε εκπαιδευτικά και αθλητικά παιχνίδια.

▪ **Γνώση και ανάπτυξη ενός επιπέδου φυσικής κατάστασης (ΦΚ) για την υγεία**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γνωρίζει τη δομή και τη λειτουργία του σώματος μέσα από την κίνηση.
- ✓ Γνωρίζει και αποκτά στοιχεία φυσικής κατάστασης.
- ✓ Γνωρίζει τη σημασία των παραμέτρων της επιβάρυνσης (ένταση, διάρκεια, συχνότητα και είδος δραστηριότητας), και τη συμβολή τους στην προαγωγή της υγείας.
- ✓ Αναπτύσσει ένα επίπεδο φυσικής δραστηριότητας κυρίως μέσω παιχνιδιών (ατομικών, ομαδικών, παραδοσιακών, ελεύθερων και οργανωμένων) για την προαγωγή της υγείας.

▪ **Απόκτηση θετικής εμπειρίας μέσα από τη φυσική δραστηριότητα (ΦΔ), ανάπτυξη αυτο-έκφρασης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συμμετέχει σε φυσικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος με ασφάλεια και εφαρμόζει τους κανόνες.
- ✓ Αναπτύσσει δεξιότητες που προάγουν την εκφραστικότητα, τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του/της.
- ✓ Παρουσιάζει κατάλληλη συμπεριφορά σε διάφορες καταστάσεις, αναπτύσσει τη συνεργασία και αποδέχεται τις ευθύνες του/της.
- ✓ Ακολουθεί τις οδηγίες του διδάσκοντα/της διδάσκουσας και καταβάλλει προσπάθεια για επίτευξη στόχων ατομικών και ομαδικών.

Τάξεις Γ' - Δ'

▪ **Ανάπτυξη κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναπτύσσει τις αντιληπτικές του/της ικανότητες: κιναισθητική αντίληψη, οπτική αντίληψη, ακουστική αντίληψη, αντίληψη μέσω αφής.
- ✓ Αναπτύσσει ικανότητες συντονισμού.
- ✓ Καλλιεργεί στοιχεία ρυθμού και κίνησης και διευρύνει τις κινητικές του/της δυνατότητες.
- ✓ Μυείται στην τεχνική των αθλοπαιδιών και του στίβου.

▪ Συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες

- ✓ Γνωρίζει τα σημαντικά σημεία της τεχνικής των βασικών αθλητικών και κινητικών δεξιοτήτων.
- ✓ Αναπτύσσει απλές κινητικές προσαρμοστικές δεξιότητες και σύνθετες προσαρμοστικές δεξιότητες.
- ✓ Αναγνωρίζει τη διαφορά μεταξύ επίθεσης και άμυνας.
- ✓ Γνωρίζει και εφαρμόζει στρατηγικές σε συνθήκες εκπαιδευτικού παιχνιδιού.
- ✓ Αναπτύσσει γνώσεις που σχετίζονται με τον παραδοσιακό χορό και τη μουσική σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

▪ Γνώση και ανάπτυξη ενός επιπέδου φυσικής κατάστασης (ΦΚ) για την υγεία

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συνειδητοποιεί την ανάγκη για «δια βίου» άσκηση - άθληση και την ωφέλεια που προκύπτει από αυτήν.
- ✓ Βελτιώνει τις φυσικές του/της ικανότητες: ταχύτητα, ευλυγισία, ευκινησία.
- ✓ Γνωρίζει τη σημασία των παραμέτρων της επιβάρυνσης (ένταση, διάρκεια, συχνότητα και είδος δραστηριότητας) και τη συμβολή τους στην προαγωγή της υγείας.
- ✓ Αναπτύσσει ένα επίπεδο φυσικής δραστηριότητας κυρίως μέσω παιχνιδιών (ατομικών, ομαδικών, παραδοσιακών, ελεύθερων και οργανωμένων) για την προαγωγή της υγείας.

▪ Απόκτηση θετικής εμπειρίας μέσα από τη φυσική δραστηριότητα (ΦΔ), ανάπτυξη αυτο-έκφρασης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συμμετέχει σε φυσικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος με ασφάλεια και μαθαίνει να τηρεί και να σέβεται τους κανονισμούς.
- ✓ Αναπτύσσει κοινωνικές και ψυχικές αρετές όπως: συνεργασία, ομαδικό πνεύμα, αυτοπειθαρχία, θέληση, υπευθυνότητα, υπομονή, επιμονή και θάρρος.
- ✓ Παρουσιάζει κατάλληλη συμπεριφορά σε διάφορες καταστάσεις, αναπτύσσει τη συνεργασία και αποδέχεται τις ευθύνες του/της.
- ✓ Ακολουθεί τις οδηγίες του διδάσκοντα/της διδάσκουσας και καταβάλλει προσπάθεια για επίτευξη στόχων ατομικών και ομαδικών.

Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄

■ Ανάπτυξη κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αναπτύσσει δεξιότητες ισορροπίας, μετακίνησης και χειρισμού σε ποιοτικές μορφές εκτέλεσης.
- ✓ Αναπτύσσει ρουτίνες των βασικών δεξιοτήτων των αθλημάτων (ατομικών και ομαδικών).
- ✓ Αναπτύσσει σε μεταβαλλόμενες συνθήκες τις βασικές και αθλητικές κινητικές δεξιότητες.
- ✓ Καλλιεργεί στοιχεία ρυθμού, κίνησης και μουσικής.

■ Συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες

- ✓ Αναγνωρίζει και σχεδιάζει δραστηριότητες που βελτιώνουν τις αθλητικές δεξιότητες.
- ✓ Γνωρίζει και εφαρμόζει ατομικές επιθετικές και αμυντικές ενέργειες σε τροποποιημένα αθλητικά παιχνίδια και αθλοπαιδιές.
- ✓ Γνωρίζει και εφαρμόζει στρατηγικές σε συνθήκες εκπαιδευτικού παιχνιδιού.
- ✓ Αποκτά γνώσεις που σχετίζονται με τους παραδοσιακούς χορούς και τη μουσική σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

■ Γνώση και ανάπτυξη ενός επιπέδου φυσικής κατάστασης (ΦΚ) για την υγεία

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Γνωρίζει τη δομή και τη λειτουργία του σώματος.
- ✓ Γνωρίζει τις δραστηριότητες που βελτιώνουν τη σχετική με την υγεία ΦΚ, αλλά και τους τρόπους εκτέλεσής τους.
- ✓ Γνωρίζει και αποκτά στοιχεία φυσικής κατάστασης που προάγουν την υγεία, καθορίζουν τους στόχους ενώ γνωρίζουν και τρόπους αξιολόγησης της ΦΚ.
- ✓ Αποκτά βασικές γνώσεις διατροφής, υγιεινής και πρώτων βοηθειών.

■ Απόκτηση θετικής εμπειρίας μέσα από τη φυσική δραστηριότητα (ΦΔ), ανάπτυξη αυτο-έκφρασης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης και συμπεριφοράς

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συμμετέχει σε φυσικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος για την επίτευξη των στόχων με ασφάλεια.
- ✓ Αναπτύσσει τη δημιουργικότητα και την αυτό-έκφραση και απολαμβάνει τη συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα.
- ✓ Αναπτύσσει την αυτοπειθαρχία, την υπομονή, την επιμονή, το θάρρος και τη θέληση.
- ✓ Αναπτύσσει κοινωνικές και ψυχικές αρετές όπως: συνεργασία, ομαδικό πνεύμα, υπευθυνότητα, υπομονή, επιμονή και θάρρος.
- ✓ Επιδεικνύει υπεύθυνη αθλητική και κοινωνική συμπεριφορά.

2.12.3 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Ανάπτυξη κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων	
Συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες	
Γνώση και ανάπτυξη ενός επιπέδου θετικής κατάστασης (ΦΚ) για την υγεία	
Απόκτηση θετικής εμπειρίας μέσα από τη φυσική δραστηριότητα (ΦΔ), ανάπτυξη αυτο-έκφρασης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης	

2.13 ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ (ΤΑΞΕΙΣ Α' - ΣΤ')

2.13.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των Ξένων Γλωσσών

*Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των **Αγγλικών Α' και Β' τάξεων Δημοτικού***

Οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών για την εκμάθηση της Αγγλικής στην Α' και Β' Δημοτικού (ΠΕΑΠ – Πρόγραμμα Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία), καλούνται να ενθαρρύνουν τους μαθητές και τις μαθήτριες να μετέχουν βιωματικά σε δημιουργικές δραστηριότητες, παιχνίδια γλωσσικές ασκήσεις και σε οικείες, διασκεδαστικές περιστάσεις επικοινωνίας, με στόχο την ανάπτυξη συλλογικής κοινωνικής συνείδησης και την αφύπνιση της επίγνωσης ότι ανήκουν σε έναν κόσμο στον οποίο ο γλωσσικός κώδικας αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για την επικοινωνία.

*Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των **Αγγλικών Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων Δημοτικού, Γαλλικών και Γερμανικών Ε' και ΣΤ' τάξεων Δημοτικού***

Η διδασκαλία και η εκμάθηση των Ξένων Γλωσσών στο Δημοτικό αποβλέπουν στην ανάπτυξη του σεβασμού για τον εαυτό και τον Άλλο, στην αγάπη για τη μητρική γλώσσα και την ξένη, στην ενίσχυση της κοινωνικότητας και της δημιουργικής έκφρασης μέσω της γλώσσας.

Το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) αποτελεί το πλαίσιο για τη διδασκαλία και την εκμάθηση της Αγγλικής ως πρώτης ξένης γλώσσας, καθώς και της Γαλλικής και της Γερμανικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας, με σκοπό την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας, της γλωσσικής επίγνωσης, της διαπολιτισμικής συνείδησης και της διαμεσολαβητικής ικανότητας των μαθητών/-τριών. Σύμφωνα με το (ΕΠΣ-ΞΓ) η διδασκαλία και η αξιολόγηση στις ξένες γλώσσες βασίζεται στα επίπεδα γλωσσομάθειας των μαθητών και των μαθητριών (A1, A2, B1, B2). Κατά συνέπεια, για τις ανάγκες της περιγραφικής αξιολόγησης, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να χρησιμοποιήσουν τα κριτήρια που αντιστοιχούν στο επίπεδο γλωσσομάθειας της τάξης τους, το οποίο θα πρέπει να συμπληρώνεται στο σχετικό πεδίο της Έκθεσης Προόδου του/της μαθητή/-ήτριας.

2.13.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των Ξένων Γλωσσών είναι τα ακόλουθα:

- *Αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των **Αγγλικών** Α΄ και Β΄ τάξεων Δημοτικού*

Τάξη Α΄

- Κατανόηση απλών λέξεων και φράσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα
- Επικοινωνία με χρήση απλών λέξεων και φράσεων
- Ενδιαφέρον και συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες (παιχνίδια, τραγούδια, ρίμες)

Τάξη Β΄

- Κατανόηση απλών λέξεων και φράσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα
- Επικοινωνία με χρήση απλών λέξεων και φράσεων
- Ενδιαφέρον και συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες (παιχνίδια, τραγούδια, ρίμες)
- Αναγνώριση γραμμάτων της αλφαβήτου και απλών λέξεων σε γραπτή μορφή

- *Αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των **Αγγλικών** Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικού, **Γαλλικών** και **Γερμανικών** Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων Δημοτικού*

- Κατανόηση γραπτού λόγου
- Παραγωγή γραπτού λόγου
- Κατανόηση προφορικού λόγου
- Παραγωγή προφορικού λόγου

2.13.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Αγγλικά, Τάξεις Α΄ - Β΄

Ο μαθητής ή η μαθήτρια της Α΄ Δημοτικού:

- ✓ Κατανοεί απλές λέξεις και φράσεις που σχετίζονται με την καθημερινότητά του/της (χρώματα, αριθμούς, αντικείμενα κ.ά.).
- ✓ Εξοικειώνεται σταδιακά με την προφορά και τον επιτονισμό των αγγλικών λέξεων και φράσεων.
- ✓ Επικοινωνεί χρησιμοποιώντας απλές λέξεις και φράσεις.
- ✓ Ανταποκρίνεται σε απλές οδηγίες και προτροπές.
- ✓ Συμμετέχει σε ομαδικές δραστηριότητες (παιχνίδια, τραγούδια, ρίμες).

Επίπεδο A1

▪ Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί απλές προτάσεις καθώς και το βασικό νόημα ενός σύντομου, πολύ απλά δομημένου πληροφοριακού ή περιγραφικού κειμένου αυθεντικού λόγου, το οποίο αναφέρεται σε τυπικές καταστάσεις ή ανάγκες της καθημερινής ζωής.
- ✓ Εντοπίζει και ταξινομεί πληροφορίες από καταλόγους ή σύντομα κείμενα με περιορισμένο λεξιλόγιο και απλές γραμματικές δομές.
- ✓ Έχει επίγνωση απλών γλωσσικών στοιχείων σύνδεσης των προτάσεων, απλών προσδιορισμών χρόνου, τόπου και ποσότητας.
- ✓ Αποδίδει σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούει ή διαβάζει σε ένα ελληνόγλωσσο κείμενο (διαφορετικού τύπου από το ξενόγλωσσο).
- ✓ Με αφορμή γραπτό ή προφορικό κείμενο στην ελληνική απαντά γραπτά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα σχετικά με πληροφορίες που περιλαμβάνει το κείμενο.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συντάσσει απλές προτάσεις ή σύντομα κείμενα διαπροσωπικής επικοινωνίας δίνοντας πληροφορίες για τον εαυτό του/της, την οικογένεια, τους φίλους ή γνωστούς ή το άμεσο περιβάλλον.
- ✓ Περιγράφει καθημερινές συνήθειες χρησιμοποιώντας περιορισμένο εύρος λέξεων και γραμματικών δομών.
- ✓ Αφηγείται συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα.

▪ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Απαντά σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα σχετικά με το περιεχόμενο σύντομης εκφοράς λόγου.
- ✓ Κατανοεί πολύ βασικές, τυποποιημένες εκφράσεις και πληροφορίες της καθημερινής διαπροσωπικής επικοινωνίας.

▪ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Απαντά και θέτει απλές ερωτήσεις που αφορούν σε άμεσες ανάγκες καθημερινής επικοινωνίας.

- ✓ Διατυπώνει μια στοιχειώδη αφήγηση συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα.
- ✓ Περιγράφει άτομα, αντικείμενα, τοποθεσίες, χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο υψηλής συχνότητας και πολύ απλά προτασιακά σχήματα.
- ✓ Αποδίδει σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούει σε διάλογο ή μονόλογο στα ελληνικά ή απαντά σε σχετικό προφορικό ερώτημα.

Επίπεδο A2

▪ Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί το περιεχόμενο ενός σύντομου κειμένου και εντοπίζει πληροφορίες, σε σχέση με συνθήκες καθημερινής ρουτίνας.
- ✓ Αναγνωρίζει το είδος ενός κειμένου και στοιχεία του περιβάλλοντος χρήσης του, τον συντάκτη, τον αποδέκτη, τον επικοινωνιακό σκοπό που εξυπηρετεί.
- ✓ Έχει βασική επίγνωση της γραμματικής και της συντακτικής δομής.
- ✓ Με ερέθισμα ένα σύντομο, απλό γραπτό κείμενο στα ελληνικά, απαντά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα που αφορούν στο γενικό ή τα επιμέρους νοήματά του.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Δίνει ή αναζητά πληροφορίες σχετικά με οικείο θέμα, διατυπώνει ή ζητά γνώμη και αποδίδει το γενικό νόημα ενός ή περισσότερων σύντομων κειμένων.
- ✓ Παρουσιάζει ιδέες ή προτάσεις για την επίλυση ενός απλού προβλήματος ή εκφράζει παράπονα ή δυσαρέσκεια σχετικά με την ύπαρξη συγκεκριμένου προβλήματος.
- ✓ Γράφει σύντομα βιογραφικά σημειώματα ή σύντομες βιογραφίες για πραγματικά ή φανταστικά πρόσωπα.
- ✓ Αφηγείται μια σύντομη ιστορία χρησιμοποιώντας σωστά τους χρόνους των ρημάτων για να δηλώσει τη χρονική ακολουθία των γεγονότων.

▪ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί το βασικό νόημα σύντομων πληροφοριακών ή περιγραφικών κειμένων (π.χ. αγγελιών) που αφορούν σε δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας.
- ✓ Κατανοεί βασικές πληροφορίες από τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά προγράμματα σχετικά με θέματα της επικαιρότητας, εφόσον ο λόγος είναι απλός και καθαρός.
- ✓ Απαντά σε απλά ερωτήματα σχετικά με το μήνυμα που διατυπώνει ένα βίντεο.
- ✓ Κατανοεί απλές οδηγίες κατασκευής αντικειμένων ή οδηγίες χρήσης οικιακών συσκευών ή οδηγίες κατευθύνσεων.

▪ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Ανταλλάσσει πληροφορίες ή απόψεις με τους συνομιλητές και τις συνομιλήτριές του/της αναφορικά με δραστηριότητες ή θέματα της καθημερινής ρουτίνας χρησιμοποιώντας περιορισμένο λεξιλόγιο και γραμματικές δομές.
- ✓ Αποδίδει το γενικό νόημα κειμένων αξιοποιώντας τα λεξικογραμματικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σε αυτά.
- ✓ Με ερέθισμα ένα απλό προφορικό κείμενο στην ελληνική, απαντά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα που αφορούν στο γενικό ή τα επιμέρους νοήματά του.

■ Επίπεδο B1

▪ Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί ένα απλά δομημένο κείμενο (π.χ. άρθρο εφημερίδας) το οποίο αναφέρεται σε θέματα καθημερινής ζωής, απλές περιγραφές γεγονότων, συναισθημάτων ή εμπειριών και οδηγίες χρήσης.
- ✓ Εντοπίζει πληροφορίες που περιέχονται σε απλά γραφήματα ή σε πίνακες που συνοδεύουν κείμενα με οικεία θέματα ή σε άλλα πολυτροπικά κείμενα.
- ✓ Συμπληρώνει λέξεις ή φράσεις που λείπουν από ένα κείμενο με βάση τα άμεσα συμφραζόμενα και συνδέει φράσεις ή μέρη κειμένου.
- ✓ Τοποθετεί στη σωστή σειρά μέρη ενός κειμένου τα οποία εμφανίζονται ανακατεμένα, αναγνωρίζοντας την αλληλουχία των νοημάτων και λαμβάνοντας υπόψη γλωσσικά στοιχεία που διασφαλίζουν τη συνοχή του κειμένου.

▪ Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Αφηγείται μια ιστορία, περιγράφει γεγονότα, εμπειρίες, συναισθήματα, μελλοντικούς στόχους και προγραμματισμένα σχέδια, εκθέτει καθημερινά προβλήματα συντάσσοντας σύντομο κείμενο με απλή δομή.
- ✓ Δίνει αναλυτικές πληροφορίες για τον εαυτό του/της σε μορφή σύντομου βιογραφικού σημειώματος.
- ✓ Ανταλλάσσει πληροφορίες για καθημερινά κοινωνικά θέματα, προτείνει ή σχολιάζει πιθανές λύσεις για ένα πρόβλημα και διατυπώνει συμπεράσματα.
- ✓ Παράγει συνεκτικά κείμενα με λογικές συνδέσεις και νοηματική συνάφεια των επιμέρους προτάσεων, χρησιμοποιώντας κατάλληλες γραμματικοσυντακτικές δομές (π.χ. αναφορικές προτάσεις, αντωνυμίες).
- ✓ Μεταφέρει γραπτά στην ξένη γλώσσα τη βασική ιδέα ελληνόγλωσσου κειμένου ή απαντά σε ερωτήματα σχετικά με κείμενο.

▪ Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Κατανοεί σύντομους διαλόγους μεταξύ φυσικών ομιλητών της γλώσσας-στόχου σχετικά με ζητήματα της καθημερινής ζωής, όταν ο λόγος είναι απλός και χωρίς ιδιαιτερότητες προφοράς.
- ✓ Κατανοεί το βασικό θέμα, αλλά και πληροφορίες σε σύντομα αποσπάσματα από τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά προγράμματα που αναφέρονται σε θέματα της επικαιρότητας.
- ✓ Κατανοεί απλές οδηγίες εγχειριδίων χρήσης οικιακών ή άλλων συσκευών.

▪ Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ Συζητά για οικεία ζητήματα της καθημερινής ζωής, περιγράφει εμπειρίες, συναισθήματα, μελλοντικούς στόχους και προγραμματισμένα σχέδια.
- ✓ Περιγράφει γεγονότα ή καταστάσεις με βάση ορισμένο οπτικό ερέθισμα ή αφηγείται μια ιστορία διατυπώνοντας υποθέσεις σχετικά με αυτή.
- ✓ Προτείνει λύσεις για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος, εξηγώντας τις με συντομία, ή εκφράζει παράπονα ή δυσaréσκεια.
- ✓ Συνοψίζει ή συνθέτει τα κύρια σημεία ενός ή περισσότερων κειμένων που αφορούν σε οικεία θέματα.
- ✓ Μεταφέρει προφορικά στην ξένη γλώσσα τη βασική ιδέα ενός προφορικού ή γραπτού ελληνόγλωσσου κειμένου και προσαρμόζει τις πληροφορίες σε νέο επικοινωνιακό περιβάλλον.

2.13.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των Ξένων Γλωσσών για την Έκθεση Προόδου

Αγγλικά, Τάξη Α΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση απλών λέξεων και φράσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα	
Επικοινωνία με χρήση απλών λέξεων και φράσεων	
Ενδιαφέρον και συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες (παιχνίδια, τραγούδια, ρίμες)	
Συνεργασία	

Αγγλικά, Τάξη Β΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση απλών λέξεων και φράσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα	
Επικοινωνία με χρήση απλών λέξεων και φράσεων	
Αναγνώριση γραμμάτων της αλφαβήτου και απλών λέξεων σε γραπτή μορφή	
Ενδιαφέρον και συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες (παιχνίδια, τραγούδια, ρίμες)	

Αγγλικά, Τάξεις Γ΄ - ΣΤ΄
Γαλλικά, Γερμανικά, Τάξεις Ε΄ - ΣΤ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Κατανόηση γραπτού λόγου	
Παραγωγή γραπτού λόγου	
Κατανόηση προφορικού λόγου	
Παραγωγή προφορικού λόγου	

2.14 ΤΠΕ (ΤΑΞΕΙΣ Α΄ - ΣΤ΄)

2.14.1 Το πλαίσιο για την αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών στο μάθημα των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αποτελούν βασικό εργαλείο για τον μετασχηματισμό του σχολείου, την υποστήριξη και ενίσχυση της μάθησης και, τελικά, την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος. Διαμορφώνουν και καθορίζουν **νέου τύπου ικανότητες** που πρέπει να καλλιεργήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες, στο πλαίσιο των βασικών τους σπουδών, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ με αποτελεσματικό, δημιουργικό και δεοντολογικά ορθό τρόπο.

Ο όρος πληροφορικός γραμματισμός (ICT literacy) περιγράφει την ικανότητα των μαθητών/-τριών να χρησιμοποιούν τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες, τα εργαλεία επικοινωνίας και τις δικτυακές υπηρεσίες για την προσπέλαση, διαχείριση, ενσωμάτωση, αξιολόγηση, δημιουργία και επικοινωνία πληροφοριών, με στόχο την επίλυση προβλημάτων και, τελικά, τη μάθηση και τη συνεχή τους ανάπτυξη.

Οι ΤΠΕ είναι ενταγμένες στην καθημερινή εργασία μαθητών/-τριών και δασκάλου/-ας και σε όλα τα αντικείμενα του Προγράμματος Σπουδών με στόχο:

- την υποστήριξη των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων για τη μάθηση,
- την επίλυση προβλημάτων και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης της δημιουργικής ικανότητας των μαθητών/-τριών,
- την υποστήριξη διερευνητικών, εποικοδομητικών και συνεργατικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.

2.14.2 Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης των μαθητών και μαθητριών

Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη του ο/η εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της περιγραφικής αξιολόγησης του/της μαθητή/-ήτριας και τα οποία αξιοποιεί κατά τη σύνταξη του δεύτερου μέρους της έκθεσης προόδου για το μάθημα των ΤΠΕ είναι τα ακόλουθα:

- Γνωρίζει, δημιουργεί και εκφράζεται με τις ΤΠΕ
- Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ΤΠΕ
- Διερευνά, ανακαλύπτει και λύνει προβλήματα με τις ΤΠΕ
- Οικοδομεί ψηφιακή παιδεία και γραμματισμό

2.14.3 Ανάλυση κριτηρίων για τον/την εκπαιδευτικό

Προς διευκόλυνση του/της εκπαιδευτικού στο έργο της περιγραφικής αξιολόγησης, τα παραπάνω κριτήρια αναλύονται ως εξής:

Τάξεις Α' - Β'

▪ Γνωρίζει, δημιουργεί και εκφράζεται με τις ΤΠΕ

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Γνωρίζει και χειρίζεται τον υπολογιστή:* Διακρίνει τα βασικά μέρη ενός υπολογιστικού συστήματος και τη λειτουργία τους, θέτει σε λειτουργία και τερματίζει το υπολογιστικό σύστημα, χειρίζεται αποτελεσματικά το ποντίκι ή την οθόνη αφής, κατονομάζει και χειρίζεται βασικά στοιχεία του γραφικού περιβάλλοντος εργασίας, αναγνωρίζει βασικές μορφές ψηφιακής πληροφορίας, όπως κείμενο, εικόνα, ήχος, εκκινεί και τερματίζει εφαρμογές λογισμικού κ.λπ.
- ✓ *Δημιουργεί και εκφράζεται με τη Ζωγραφική:* Χρησιμοποιεί τα βασικά εργαλεία του λογισμικού ζωγραφικής (πινέλο, μαρκαδόρο, σπρέι κ.λπ.) για ελεύθερη σχεδίαση. Τροποποιεί, αποθηκεύει και εκτυπώνει μια ζωγραφική σύνθεση.
- ✓ *Δημιουργεί με τον κειμενογράφο:* Εκφράζεται δημιουργώντας ψηφιακά κείμενα, χειρίζεται βασικά πλήκτρα του πληκτρολογίου, υλοποιεί απλές μορφοποιήσεις κειμένου, αποθηκεύει, εκτυπώνει κείμενα που θα του/της δοθούν ή θα συνθέσει ο ίδιος/η ίδια.

▪ Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ΤΠΕ

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Γνωρίζει το Διαδίκτυο:* Χρησιμοποιεί έναν φυλλομετρητή και πλοηγείται σε επιλεγμένους δικτυακούς τόπους. Χρησιμοποιεί διαδικτυακούς πόρους (π.χ. ήχους, βίντεο, εκπαιδευτικά παιχνίδια), ανακτά πληροφορίες από πολυτροπικό κείμενο (π.χ. αντιγραφή / επικόλληση κειμένου και εικόνας).
- ✓ *Επικοινωνεί και συνεργάζεται μέσω του Διαδικτύου:* Αναγνωρίζει τη χρησιμότητα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και μπορεί να συνθέτει ένα απλό ηλεκτρονικό μήνυμα.

▪ **Διερευνά, ανακαλύπτει και λύνει προβλήματα με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Μοντελοποιεί με εννοιολογικούς χάρτες:* Αναπαριστά έννοιες / αντικείμενα γραφικά / διαγραμματικά και τα κατατάσσει / ομαδοποιεί σε κατηγορίες. Διερευνά λογισμικά εννοιολογικής χαρτογράφησης.
- ✓ *Υλοποιεί σχέδια εργασίας/έρευνας μικρής διάρκειας,* τα οποία βασίζονται στη συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών και υλικού, στη χρήση ποικίλων εργαλείων των ΤΠΕ, ψηφιακών και έντυπων πηγών και στην επίλυση προβλήματος. Δημιουργεί ολοκληρωμένα διαθεματικά έργα και τα παρουσιάζει στην τάξη.

▪ **Οικοδομεί ψηφιακή παιδεία και γραμματισμό**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια αντιλαμβάνεται τις ΤΠΕ ως κοινωνικό φαινόμενο και:

- ✓ *Χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο με ασφάλεια και τηρεί βασικούς κανόνες προστασίας.*
- ✓ *Αντιλαμβάνεται τη σπουδαιότητα και τις προεκτάσεις της χρήσης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή.*

Τάξεις Γ' - Δ'

▪ **Γνωρίζει, δημιουργεί και εκφράζεται με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Γνωρίζει και χειρίζεται τον υπολογιστή:* Χρησιμοποιεί: τα μέσα αποθήκευσης, τις περιφερειακές συσκευές, το γραφικό περιβάλλον εργασίας (λειτουργικό σύστημα), απλές εφαρμογές και την οργάνωση/διαχείριση φακέλων.
- ✓ *Δημιουργεί και εκφράζεται με πολυμέσα και παρουσιάσεις:* Δημιουργεί και τροποποιεί απλές παρουσιάσεις (διαχειρίζεται τις διαφάνειες, αξιοποιεί τη χρήση πολυμεσικών στοιχείων σε παρουσιάσεις, μορφοποιεί τις διαφάνειες και τα εφέ εμφάνισης και εναλλαγής τους).
- ✓ *Δημιουργεί με τον κειμενογράφο:* Δημιουργεί ένα έγγραφο, πληκτρολογεί και αποθηκεύει κείμενο, μορφοποιεί γραμματοσειρές και παραγράφους, κάνει εισαγωγή αντικειμένων σε κείμενο και ορθογραφικό έλεγχο και το εκτυπώνει.

▪ **Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Γνωρίζει το Διαδίκτυο:* Χρησιμοποιεί φυλλομετρητές για την πλοήγηση στο Διαδίκτυο, αναγνωρίζει τον παγκόσμιο ιστό ως χώρο παρουσίασης και αναζήτησης πληροφοριών. Αναζητά και βρίσκει πληροφορίες και πηγές για ένα συγκεκριμένο σκοπό κάνοντας χρήση μηχανών αναζήτησης.
- ✓ *Επικοινωνεί και συνεργάζεται μέσω του Διαδικτύου:* Αναγνωρίζει το Διαδίκτυο ως μέσο επικοινωνίας, πληροφόρησης, συνεργασίας, έκφρασης και ψυχαγωγίας, και χρησιμοποιεί υπηρεσίες, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα ιστολόγια, τα wikis κ.λπ.

- **Διερευνά, ανακαλύπτει και λύνει προβλήματα με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Μοντελοποιεί με εννοιολογικούς χάρτες:* Χειρίζεται επαρκώς ένα λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, εντοπίζει σχέσεις μεταξύ εννοιών, αναγνωρίζει τις γνωστικές αναπαραστάσεις που αποτυπώνονται σε έναν εννοιολογικό χάρτη, δημιουργεί και χρησιμοποιεί εννοιολογικούς χάρτες για την επίλυση προβλημάτων.
- ✓ *Υλοποιεί σχέδια εργασίας/έρευνας,* τα οποία βασίζονται στη συλλογή, επεξεργασία και οργάνωση πληροφοριών και υλικού χρησιμοποιώντας ποικίλα εργαλεία των ΤΠΕ, εφαρμόζει κριτήρια αξιολόγησης των ψηφιακών και έντυπων πηγών με σκοπό την επίλυση ενός προβλήματος. Δημιουργεί ολοκληρωμένα διαθεματικά έργα και τα παρουσιάζει στην τάξη.

- **Οικοδομεί ψηφιακή παιδεία και γραμματισμό**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια αντιλαμβάνεται τις ΤΠΕ ως κοινωνικό φαινόμενο και:

- ✓ *Χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο με ασφάλεια τηρώντας βασικούς κανόνες προστασίας και ορθής διαδικτυακής συμπεριφοράς.*
- ✓ *Αναζητά ποικίλες προεκτάσεις της χρήσης των ΤΠΕ στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.*
- ✓ *Αναγνωρίζει τις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων.*
- ✓ *Σέβεται και τηρεί τους κανόνες της πνευματικής ιδιοκτησίας για το υλικό που βρίσκεται στον παγκόσμιο ιστό.*

Τάξεις Ε' - ΣΤ'

- **Γνωρίζει, δημιουργεί και εκφράζεται με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Δημιουργεί και εκφράζεται με πολυμέσα και παρουσιάσεις:* Χρησιμοποιεί εξοπλισμό πολυμέσων (σαρωτή, ψηφιακή φωτογραφική μηχανή, βιντεοκάμερα, μικρόφωνο) και επεξεργάζεται πολυμεσικό υλικό (αρχεία εικόνας, ήχου, βίντεο) με σκοπό την αξιοποίησή του για τη δημιουργία ολοκληρωμένων πολυμεσικών παρουσιάσεων.
- ✓ *Δημιουργεί με τον κειμενογράφο:* Μορφοποιεί κείμενο, εισάγει αντικείμενα, δημιουργεί και επεξεργάζεται πίνακες, δημιουργεί και διαμορφώνει κείμενα σε συνεργατικά περιβάλλοντα (Web 2.0).

- **Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Γνωρίζει το Διαδίκτυο:* Αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματα των δικτύων Η/Υ και του Διαδικτύου. Εφαρμόζει αποτελεσματικές στρατηγικές αναζήτησης πληροφοριών στον παγκόσμιο ιστό για την υλοποίηση των εργασιών του/της.

- ✓ *Επικοινωνεί και συνεργάζεται μέσω του Διαδικτύου:* Χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο για να εκφράζεται και να επικοινωνεί με σύγχρονο και ασύγχρονο τρόπο. Χρησιμοποιεί με άνεση το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για επικοινωνία.
- ✓ *Εφαρμόζει κανόνες ασφάλειας και προστασίας από ηλεκτρονικούς κινδύνους:* αναγνωρίζει τον ρόλο και την αναγκαιότητα του λογισμικού αντιϊκής προστασίας και διαχειρίζεται με ορθό τρόπο τους κωδικούς ασφαλείας στους λογαριασμούς που διαθέτει.

▪ **Διερευνά, ανακαλύπτει και λύνει προβλήματα με τις ΤΠΕ**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια:

- ✓ *Λύνει προβλήματα με υπολογιστικά φύλλα:* Χειρίζεται επαρκώς ένα λογισμικό υπολογιστικών φύλλων. Δημιουργεί και τροποποιεί απλά υπολογιστικά φύλλα. Εισάγει δεδομένα και τροποποιεί το περιεχόμενο σε κελιά του υπολογιστικού φύλλου. Εισάγει απλές σχέσεις και συναρτήσεις υπολογισμού σε ένα υπολογιστικό φύλλο. Δημιουργεί απλά γραφήματα (ιστόγραμμα-ραβδόγραμμα, πίτα), χρησιμοποιώντας τα δεδομένα ενός υπολογιστικού φύλλου. Χρησιμοποιεί αποτελεσματικά το υπολογιστικό φύλλο για την επίλυση προβλημάτων και την υλοποίηση σχεδίων έρευνας.
- ✓ *Προγραμματίζει τον υπολογιστή:* Αναλύει ένα πρόβλημα σε απλούστερα προβλήματα και επιλύει ένα πρόβλημα με απλά βήματα. Διερευνά έτοιμα προγράμματα και δημιουργεί απλά προγράμματα σε περιβάλλον οπτικού προγραμματισμού χρησιμοποιώντας βασικές προγραμματιστικές τεχνικές. Διορθώνει τα σφάλματα των προγραμμάτων που δημιουργεί και επανασχεδιάζει προγράμματα που έχει ήδη υλοποιήσει.
- ✓ *Υλοποιεί σχέδια εργασίας/έρευνας,* τα οποία βασίζονται στη συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών και υλικού, στη χρήση ποικίλων εργαλείων των ΤΠΕ, ψηφιακών και έντυπων πηγών και στην επίλυση προβλήματος. Δημιουργεί ολοκληρωμένα διαθεματικά έργα και τα παρουσιάζει στην τάξη.

▪ **Οικοδομεί ψηφιακή παιδεία και γραμματισμό**

Ο μαθητής ή η μαθήτρια αντιλαμβάνεται τις ΤΠΕ ως κοινωνικό φαινόμενο και:

- ✓ Χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο με ασφάλεια και τηρεί βασικούς κανόνες προστασίας και ορθής διαδικτυακής συμπεριφοράς.
- ✓ Εντοπίζει προεκτάσεις της χρήσης των ΤΠΕ στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.
- ✓ Αναγνωρίζει, σέβεται και τηρεί τους κανόνες της πνευματικής ιδιοκτησίας υλικού καθώς και τις αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων.
- ✓ Γνωρίζει τρόπους διαχείρισης προστασίας εθισμού από τις ηλεκτρονικές συσκευές και το Διαδίκτυο.
- ✓ Αναγνωρίζει το φαινόμενο του διαδικτυακού εκφοβισμού και τρόπους πρόληψης και αποφυγής.
- ✓ Διακρίνει φαινόμενα παραπληροφόρησης στο Διαδίκτυο.

2.14.4 Συνοπτική παρουσίαση κριτηρίων στο μάθημα των ΤΠΕ για την Έκθεση Προόδου

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Κατακτήσεις, μαθησιακή πορεία, επόμενα βήματα
Γνωρίζει, δημιουργεί και εκφράζεται με τις ΤΠΕ	
Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις ΤΠΕ	
Διερευνά, ανακαλύπτει και λύνει προβλήματα με τις ΤΠΕ	
Οικοδομεί ψηφιακή παιδεία και γραμματισμό	

